

Egipat-zemlja faraona kao dio kulturno-povijesne baštine

Dukarić, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:299162>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Monika Dukarić

**EGIPAT-ZEMLJA FARAONA KAO DIO KULTURNO-
POVIJESNE BAŠTINE**

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, rujan 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Monika Dukarić

**EGIPAT-ZEMLJA FARAONA KAO DIO KULTURNO-
POVIJESNE BAŠTINE**

**EGYPT-LAND OF THE PHARAOHS AS PART OF
CULTURAL-HISTORICAL HERITAGE**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

mr. sc. Ivan Hegeduš, v. pred.

Čakovec, rujan 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 20. veljače 2023.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2022-MTS-R-96

Pristupnik: **Monika Dukarić (0313025125)**
Studij: Redoviti preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta
Smjer: Menadžment turizma

Zadatak: **Egipat-zemlja faraona kao dio kulturno-povijesne baštine**

Opis zadatka:

Egipat je zemlja koja ima jednu od najstarijih civilizacija na svijetu. Širom svijeta je poznata po svojoj kulturno-povijesnoj baštini. Turisti iz cijeloga svijeta dolaze posjetiti piramide, sarkofage, napuštene gradove i niz drugih građevina koje su stale nakon bogate povijesti egipatskih faraona. Piramide u Gizi su jedna od najvećih turističkih atrakcija Egipta. Poznata po svojim turističkim resursima je također i rijeka Nil i Sinajska pustinja. Koji su najveći turistički resursi i turističke atrakcije Egipta? Iz kojih sve zemalja dolaze turisti posjetiti Egipat? Kako i na koji način se promoviraju određene turističke destinacije Egipta? Jeli u padu ili u porastu broj posjetitelja piramidama u Gizi? Znaju li turisti prepoznati bogatu kulturnu i povijesnu baštinu Egipta i dolazi li se u Egipat samo zbog piramida ili Egipat nudi i druge turističke atrakcije? Koje turističko odredište je na drugome mjestu po broju posjeta? Koliko turista posjeti nacionalni muzej u Kairu? Zna li lokalno stanovništvo dobro prezentirati svoju baštinu i kakva je budućnost turizma u Egiptu?

Rok za predaju rada: 20. rujna 2023.

Mentor:

mr. sc. Ivan Hegeduš, v. pred.

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

ZAHVALA

Želim se zahvaliti mentoru mr. sc. Ivanu Hegedušu na usmjeravanju i vođenju prilikom pisanja, čime je omogućio da temu završnog rada kvalitetno razložim i sročim u strukturiranu cjelinu.

Posebno zahvaljujem roditeljima, sestri, prijateljicama, partneru te ostaloj obitelji koja mi je pružila podršku u periodu školovanja.

Monika Dukarić

SAŽETAK

Arapska Republika Egipat ili skraćeno Egipat država je koja se nalazi na području sjeverne Afrike dok se Sinajski poluotok proteže na dio zapadne Azije. Egipat graniči s Libijom na zapadu, Sudanom na jugu te Izraelom i Pojasom Gaze na istoku. Ima izlaz na Sredozemno i Crveno more. Egipat je jedna od najbrže rastućih država što se tiče broja stanovnika, raznolika je i mnogoljudna zemlja s preko 100 milijuna stanovnika. Egipat ima bogatu povijest koja datira 3000 god. pr. Kr. te su stari Egipćani ostavili izvanredne tragove u prošlosti kao što su piramide u Gizi, hramovi u Luxoru i Karnaku, Dolina Kraljeva, Abu Simbel, građevine uz rijeku Nil uz koju je i srasla staroegipatska civilizacija. Zbog navedene bogate kulturno-povijesne baštine i vrlo niskih cijena Egipat je vrlo popularna destinacija današnjice, za što je važno razumjeti motivaciju turista.

Problem istraživanja je identifikacija, analiza te proučavanje različitih čimbenika koji utječu na odluku turista da posjete Egipat. Predmet istraživanja su motivi posjeta turista destinaciji Egipat. Ciljevi istraživanja su: utvrditi glavne motive za dolazak turista u određene destinacije općenito, a pobliže za državu Egipat, utvrditi i istražiti koje atrakcije privlače turiste za dolazak u Egipat, analizirati profil turista, istražiti koji su eventualni nedostaci destinacije. Neke od najpoznatijih atrakcija Egipta su: staroegipatska nalazišta, rijeka Nil, rivijera Crvenog mora, kulturna iskustva koja Egipat pruža, Luxor i Aswan, pustinja, islamsko i koptsko naslijeđe,... Motivi koji potiču turiste na putovanja su: istraživanje i otkrivanje, upoznavanje novih kultura, prirodne ljepote, kulturno- povijesna baština, odmor, opuštanje i rekreacija, zabava, avantura i uzbuđenje te mnogi drugi. Glavni motivi putovanja turista općenito su odmor, prirodne i kulturno-povijesne atrakcije dok su glavni motivi za posjet Egiptu kulturno-povijesna baština, odmor i prirodni resursi po ispitanicima anketnog upitnika. Najpoznatije atrakcije po mišljenju ispitanika anketnog upitnika su piramide u Gizi, Dolina Kraljeva i aktivnosti na rijeci Nil (krstarenje i sve što spada pod ponudu krstarenja). Od 50 ispitanika anketnog upitnika koji su posjetili Egipat, dobiveni rezultati ukazuju kako najviše turista smatra da je glavni nedostatak slaba razvijenost države, neobrazovano stanovništvo i nesigurnost i nemir u državi dok pojedinci koji nisu posjetili Egipat navode nedostatke kao što su: nesigurnost i nemir države, bolesti i zaraze te slaba razvijenost države.

Ključne riječi: Egipat, kulturno-povijesna baština, turističke atrakcije, turistička motivacija, turizam

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD	7
2. OPIS EGIPTA KAO TURISTIČKE DESTINACIJE.....	8
3. KULTURNO POVIJESNA BAŠTINA EGIPTA.....	9
3.1. UNESCO-ov popis svjetske baštine Egipta.....	11
3.2. Nematerijalna kulturna baština u Egiptu	11
4. TURIZAM EGIPTA	13
5. TURISTIČKE ATRAKCIJE	16
5.1. Najposjećenije atrakcije Egipta	17
6. MOTIVI PUTOVANJA I TURISTIČKA MOTIVACIJA	29
7. ANALIZA I ISTRAŽIVANJE OPĆENITIH MOTIVA PUTOVANJA TURISTA	32
8. ISTRAŽIVANJE MOTIVA DOLASKA TURISTA U EGIPAT	33
8.1. Problem, predmet i ciljevi istraživanja	33
8.2. Metodologija istraživanja	33
8.3. Rezultati istraživanja	34
8.4. Karakteristike uzorka.....	43
9. ZAKLJUČAK	45
10. LITERATURA	47
PRILOZI.....	49

1. UVOD

Egipat, zemlja faraona, država je koja se nalazi u sjevernoj Africi. Glavni i najveći grad Egipta je Kairo, službena vjeroispovijest je islam, a valuta je egipatska funta. Egipat ima preko 100 milijuna stanovnika te je jedna od najbrže rastućih država što se tiče broja stanovnika. Država Egipat ima jednu od najbogatijih kulturno-povijesnih baština na cijelome svijetu zahvaljujući egipatskoj povijesti koja datira 3000 god. pr. Kr. Njegova povijest obuhvaća tisućljeća bogate kulturne i povijesne evolucije. Stari Egipćani su izgradili izvanredne građevine, umjetnička djela i sustav pisanja hijeroglifima, ostavljajući bogato nasljedstvo. Njihova religijska vjerovanja i običaji, uključujući kult faraona, značajno su utjecali na formiranje svjetskih religijskih uvjerenja. Stari Egipćani izgradili su građevine kao što su piramide u Gizi i hramovi u Luxoru i Karnaku. Rijeka Nil, uz koju je srasla staroegipatska civilizacija još i danas igra ključnu ulogu u egipatskoj poljoprivredi i gospodarstvu. Zbog navedene bogate kulturno-povijesne baštine i vrlo povoljnih cijena Egipat je trenutno vrlo popularna destinacija. Broj turista i posjetitelja u Egiptu znatno je porastao krajem 2016. god. te nakon COVID krize koja je započela u ožujku 2020. god. Egipat je kao turistička destinacija postao vrlo popularan među svim kategorijama turista. Veća posjećenost destinacije vidljiva je iz rezultata koji prikazuju povećani broj posjetitelja u odnosu na prošle godine i na broj noćenja u turističkim atrakcijama diljem Egipta.

Unatoč mnogobrojnim resursima i pozitivnim aspektima Egipta kao destinacije, danas se Egipat suočava s problemima kao što su očuvanja kulturne baštine, upravljanje sektorom turizmom i sigurnosti posjetitelja. Razumijevanje motiva i motivacije koji potiču turiste da posjete ovu zemlju kao i važnost kulturno-povijesne baštine ključna je za daljnji razvoj turizma.

2. OPIS EGIPTA KAO TURISTIČKE DESTINACIJE

Država Egipat, službeno poznat kao Arapska Republika Egipat, država je koja se nalazi na području sjeverne Afrike dok se Sinajski poluotok prostire prema zapadnoj Aziji. Graniči s Libijom na zapadu, Sudanom na jugu te Izraelom i Pojasom Gaze na istoku. Ima izlaz na Sredozemno i Crveno more. Egipat je raznolika i mnogoljudna zemlja s preko 100 milijuna stanovnika. Egipat također ima značajne kršćanske i druge vjerske zajednice kao što je koptsko kršćanstvo. Egipat je kolijevka jedne od najstarijih civilizacija na svijetu čija povijest seže tisućama godina unatrag. Stari Egipat bio je epicentar umjetnosti, znanosti, arhitekture i religije. Arheološki nalazi poput piramida u Gizi, velike sfinge te hramovi u Luxoru i Karnaku svjedoče o visokoj razini umjetničke i tehničke izvrsnosti drevnih Egipćana. Egipat je zemlja kontrasta, sjeverna obala uz Sredozemno more nudi prekrasne plaže i odmarališta dok obala Crvenog mora na jugu privlači ronioce i zaljubljenike u podvodni svijet s mnogobrojnim koraljnim grebenima. Nil, najduža rijeka na svijetu, prolazi kroz zemlju stvarajući plodnu dolinu koja je temelj egipatske poljoprivrede i života, kako i nekada, tako i danas. Kairo, glavni i najveći grad s oko 20 milijuna stanovnika, užurbana je metropola koja spaja drevne i suvremene elemente.. U središtu grada nalazi se Egipatski muzej, dom brojnih arheoloških blaga. Stari Kairo čuva brojne islamske i koptske spomenike, uključujući Koptske muzeje i drevne crkve. Egipatska kuhinja nudi raznolikost okusa i mirisa. Tijekom boravka u Egiptu, preporuča se kušati jela poput koshari (mješavina tjestenine i riže), falafela, kebaba te tradicionalnih slastica kao što su baklave i basbusa dok su od pića poznati čajevi i kave. Egipćani su poznati po svojoj gostoljubivosti i prijateljskom pristupu posjetiteljima. Imaju bogatu kulturu, tradiciju i običaje koji sežu tisućama godina unatrag. Tržnice u Egiptu glavno su okupljanje lokalnog stanovništva i turista te se na njima može doživjeti autentičnu atmosferu i susresti se s trgovcima koji nude raznovrsne proizvode, od rukotvorina do suvenira. Osim svjetski poznatih arheoloških nalazišta i kulturno-povijesne baštine, Egipat nudi još mnogo različitih aktivnosti i destinacija poput vožnje balonom nad Luxorom, krstarenje Nilom, ronjenja u Crvenom moru, istraživanja pustinjskih oaza, uživanje u gastronomiji, plaže sa čistim i toplim morima te mnoge druge. Zahvaljujući svojoj raznolikosti, Egipat je destinacija koja pruža nevjerojatna iskustva za sve vrste putnika. Egipat je u posljednjih nekoliko godina uložio napore kako bi poboljšao sigurnost turista i ponovno privukao broj posjetitelja nakon perioda političke nestabilnosti. Putovanje u Egipat je poput putovanja kroz vlastitu povijest čovječanstva, a svaki kutak zemlje nudi priliku za otkrivanje nečeg jedinstvenog i nezaboravnog (E.W.T.G., 2010).

3. KULTURNO POVIJESNA BAŠTINA EGIPTA

Kultura je vrlo širok pojam koji obuhvaća ukupnost tvorbi ili pojava u materijalnom i duhovnom životu svakoga naroda i čovječanstva u cjelini, a pod pojmom baštine razumijeva se naslijeđe koje preci ostavljaju potomcima. Stoga je kulturna baština širok pojam naslijeđenih kulturnih dobara, a odnosi se na dostignuća što su nam preci ostavili u jeziku i književnosti, graditeljstvu i likovnim umjetnostima, u glazbi, kazalištu, filmu, znanosti i u drugim područjima koji zajedno čine ukupnost kulture (Marasović T., 2001). Baština može biti kulturna i prirodna, materijalna i nematerijalna dok se kulturno-povijesna baština koja je dio teme ovoga rada, definira kao materijalni i nematerijalni aspekti pojedine kulture koja je sačuvana tijekom nekog određenog povijesnog perioda.

Na stvaranje bogate i prije svega očuvane baštine utjecale su geološke osobine Egipta kao zemlje, s utjecajem na graditeljski i umjetnički razvitak od samog prapočetka do razdoblja faraona kada je dosegnut više nikad ponovljen kulturološki vrhunac. Tlo je prirodno bogato kamenom različitih vrsta (vapnenac, pješčani kamen, alabaster, sjenit, granit, bazalt i porfir) koji je korišten u izradi građevina drevnog Egipta. Za visok stupanj očuvanosti baštine zaslužna je i klima Egipta u kojoj se izmjenjuju samo dva godišnja doba: proljeće i ljeto te samim time građevine izrađene od kamena mogu biti duže očuvane. Utjecaj vjere na stvaranje kulturne baštine bio je vrlo velik što se očituje u broju očuvanih hramova, kipovima i papirusima ispunjenim hijeroglifima i vjerskim motivima, sve u znak poštovanja različitih božanstva kao što su Ra, Horus, Tot, Oziris, Anubis, Izida, Hator te mnogi drugi. Balzamiranjem (posebnim metodama očuvanja mrtvoga tijela) Egipćani su uspjeli sačuvati ljude i životinje, posebice faraone i vladare kao dio kulturno-povijesne baštine što nam pruža ne samo uvid u način i kvalitetu života, stalež balzamiranog pojedinca već i dokaz koliko je egipatska kultura već tada bila napredna. Faraoni (naziv za vrhovne vladare Egipatske zemlje) bili su smatrani poslanicima od samih bogova te su samim time bili vrlo važni u svakodnevnom životu. Ondašnje stanovništvo je svojevolumeno štivalo faraone kao bogove i njima podlagalo svoje živote i vrijeme, bivajući robovima po vlastitoj želji jer je služenje faraonu bila počast. Razdoblje „faraona“ započinje sporazumom faraona Narmera i Menesa oko ujedinjenja Gornjeg i Donjeg Egipta u tzv. ranodinastičkom razdoblju (Tablica 1.) Egipta dok svoj vrhunac država doživljava u Novom razdoblju te traje sve do Kasnog razdoblja kada vlast u Egiptu preuzimaju Etiopljani. U navedenom razdoblju Egipćani su stvorili najvažnija naslijeđa kulturno-povijesne baštine kao što su piramide u Gizi, velika sfinga, Dolina Kraljeva, hramovi (hram Ramzesa II, Izidin hram,

hram kraljici Hatšepsut, kompleks hramova u Karnaku i Luxoru,...), drevni gradovi i nekropole u Tebi i Memphisu, arheološka područja Sakare i Dahšura, zidovi grobnica oslikani hijeroglifima i reljefnim slikama te raznim skulpturama (Marasović T., 2001).

Presudni događaj u proučavanju egipatske kulture i povijesti zbio se 1822.god. kad je Jean-Francois Champollion, francuski orijentalist i osnivač egiptologije, dešifrirao hijeroglife, do tada neodgonetnuto egipatsko ideografsko slikovno pismo, nakon što je u Rašidu (Rosette) otkriven 1799. god. trojezični tekst na jednom kamenu, a kao najznačajniji događaj u području otkrivanja egipatske povijesti i kulture navodi se otkriće grobnice faraona Tutankamona 1922. god.. Otkrio ju je Howard Carter te je taj događaj bio od velike važnosti jer je to bila prva grobnica koja je bila otkrivena, a da nije bila opljačkana. Grobnicu mladoga faraona osim otkrivenog velikog broja vrijednih artefakata prati i priča o prokletstvu te time povećava broj posjetitelja navedene atrakcije. Staroegipatska umjetnost, kultura i baština, kako i njezina povijest ima dugi razvoj koji datira do čak 3000.god. pr. Kr. do 4. st. Pr. Kr. Od tada Egiptom vladaju Grci i Rimljani do 30. g. pr. Kr. kada Egipat postaje rimska provincija. Stručnjaci smatraju da je još toliko informacija o kulturi ovoga naroda nepoznato koliko je i poznato te još i dan danas kultura i povijest Egipta nisu istraženi. Primjer te tvrdnje su same piramide u Gizi, koje su i današnjim arhitektima i stručnjacima prevelik izazov za izvođenje. Grana znanosti koja se bavi navedenim područjem naziva se egiptologija. Svakim danom, u vrijeme sezona iskopa koje traju od listopada ili studenog do travnja ili svibnja, stručnjaci otkrivaju nove dijelove slagalice već sada zadivljujuće egipatske kulturno-povijesne baštine (Marasović T., 2001).

Tablica 1 Povijesni pregled razvoja Egipta

Ranodinastički Egipat	1.-2. dinastija	Poslije 3000. god. do približno 2700. god. pr. Kr
Stara država	3.-4. dinastija	2700. do oko 2260. god. pr. Kr
Prvo međurazdoblje	Od 7. do polovice 11. dinastije	2260. do oko 2060. god. pr. Kr
Srednja država	Druga polovica 11. i 12. dinastija	2060. do oko 1786. god. pr. Kr.
Drugo međurazdoblje	Vladavina Hiksa, kraj 12. i početak 18. dinastije	1785. do oko 1570. god. pr. Kr.

Nova država	18. dinastija	1560.-1309. god. pr. Kr.
	19. i 20. dinastija	1309.- 1080. god. pr. Kr.
Treće međurazdoblje	21.- 24. dinastija	1080.- 715. god. pr. Kr.
Kasno doba	Etiopljani i saiska renesansa	715.- 332. god. pr. Kt.

Izvor: obrada autora (prema: Marasović T., 2001:33)

3.1. UNESCO-ov popis svjetske baštine Egipta

Na UNESCO-ov popis svjetske baštine iz države Egipta uvedeno je sedam lokaliteta. Nadalje, navedeni su uz godine u kojima su svrstani na UNESCO-v popis svjetske baštine.

1. 1979. - Abu Mena
2. 1979. – Ancient Thebes with its Necropolis /Antička Teba s nekropolom
3. 1979. – Historic Cairo/ Povijesni Kairo
4. 1979. – Memphis and its Necropolis – the Pyramid Fields from Giza to Dahshur/
Memphis i njegova nekropola – polja piramida od Gize do Dahshura
5. 1979. – Nubian Monuments from Abu Simbel to Philae/ Nubijski spomenici od Abu
Simbela do Philae
6. 2002. - Saint Catherine Area/ Područje Svete Katarine
7. 2005. - Wadi Al-Hitan (Whale Valley)/ Wadi Al-Hitan (Dolina kitova)
(<https://whc.unesco.org/en/list/?search=egypt&order=country>).

3.2. Nematerijalna kulturna baština u Egiptu

Nematerijalna kulturna baština kao pojam obuhvaća sve prakse, predstave, izraze, znanja, vještine, instrumente, predmete, rukotvorine i kulturne prostore koje zajednice, skupine i pojedinci prihvaćaju kao dio svoje kulturne baštine. Nematerijalnu kulturnu baštinu, koja se prenosi iz generacije u generaciju te pruža osjećaj identiteta i kontinuiteta nekoj zajednici, skupini ili pojedincu te tako promiče poštovanje za kulturnu raznolikost i ljudsku kreativnost.

Nematerijalno kulturno dobro mogu biti razni oblici i pojave duhovnog stvaralaštva kao: jezik, dijalekti, govori i toponimija, usmena književnost svih vrsta, folklorno stvaralaštvo u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne baštine.

Na listi nematerijalne baštine u Egiptu ima sedam stavki:

1. 2022. Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Palme datulja, znanje, vještine, tradicija i praksa

Festivali vezani uz Putovanje Svete obitelji u Egipat

2. 2021. Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Arapska kaligrafija: znanje, vještine i prakse

3. 2020. Popis nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita

Ručno tkanje u Gornjem Egiptu (Sa'eed)

4. 2019. Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Palme datulja, znanje, vještine, tradicija i praksa

5. 2018. Popis nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita

Tradicionalno ručno lutkarstvo

6. 2016. Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Tahteeb, igra štapom

7. 2008. Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Al-Sirah Al-Hilaliyyahepic (<https://ich.unesco.org/en/state/egypt-EG>).

4. TURIZAM EGIPTA

Turizam je jedna od najmasovnijih, najdinamičnijih i najsloženijih društveno-ekonomskih pojava suvremenoga doba koja je predmetom istraživanja postala tek sredinom 20. stoljeća kada su se pozitivni učinci turizma počeli primjećivati u ekonomiji i gospodarstvu. S obzirom na to da je turizam povezan gotovo sa svim sferama društvenog i gospodarskog razvoja, on istodobno međusobno djeluje kompleksno i komplementarno na gospodarstvo zemlje te je dio tijekova svakidašnjeg života (Čavlek i sur., 2011). Turizam kao definicija ima mnogo različitih tumačenja koja se razlikuju od autora do autora, no sve definicije podudaraju se u tome da je turizam skup aktivnosti koje proizlaze iz putovanja i/ili boravka pojedinca izvan njihove uobičajene sredine te da taj boravak ne smije trajati duže od 365 dana tj. jedne godine radi odmora, rekreacije, poslovnih putovanja te drugih razloga koji nisu vezani uz obavljanje nikakve gospodarske aktivnosti za koju se prima bilo kakva naknada. Prema WTO-u “turist je svaka osoba koja putuje izvan svoje uobičajene sredine kraće od 12 mjeseci i čija glavna svrha putovanja nije vezana uz obavljanje neke lukrativne aktivnosti u mjestu koje posjećuje”. Navedene definicije su važne za razumijevanje daljnjeg teksta.

Egipat je jedna od najpoznatijih svjetskih turističkih destinacija. Turizam u Egiptu razvija se zbog bogate kulturno-povijesne baštine i spektakularnih arheoloških nalazišta. Najpoznatija turistička atrakcija su piramide u Gizi još od doba Antičke Grčke. Osim piramida, u doba Antike putovanja u Egipat odvijala su se radi zdravstvenih razloga i mnogobrojnih vjerskih i zabavnih manifestacija. U srednjem vijeku zbog širenja islamske države u Egiptu također dolazi do većeg broja posjetitelja povezanog s vjerskim razlozima. Od kraja 18. st. i tijekom 20. st., turistička industrija u Egiptu proširila se zbog nekoliko čimbenika kao što su francuska kolonizacija, koja je potaknula ponovni doticaj Egipćana i njihovih predaka i drevne civilizacije zahvaljujući znanstvenim proučavanjima Egipatske civilizacije. 1845. god. osnovani su prvi „odjeli za promet“ u svrhu nadgledanja cestovne veze s Indijom te reguliranja prometa na cesti između Kaira i većih gradova. Aleksandrija je razvila telegrafske tornjeve za dojavu o dolasku i uplovljavanju brodova na Sredozemno more, kao i prve hotele opremljene smještajem za turiste. U 20. st., nakon otkrića Tutankamonove grobnice, turizam je postao ključna ekonomska grana u Egiptu sve do danas, iako uz mnoge poteškoće i varijacije u broju turista (Uranić, I., 2005).

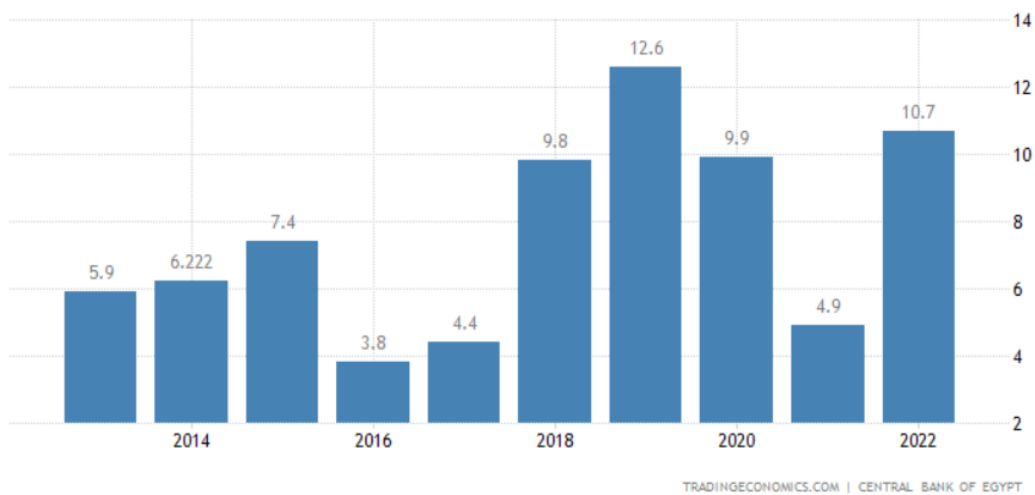
Egipat je povremeno bio smatran nesigurnom destinacijom za turiste zbog nekoliko faktora, kao što su politička nestabilnost uzrokovana arapskim proljećem 2011.god. zatim terorističke prijetnje od različitih terorističkih grupa, uključujući ISIS. Napadi koji su bili usmjereni na turističke destinacije, hotele i vjerske objekte rezultirali su gubicima života i ozljedama turista. Granični sukobi još su jedan od negativnih faktora u privlačnosti destinacije, zbog povremenih sukoba i nesuglasica s drugim zemljama, posebno u regiji Sinaja. U nekim regijama poput Sinaja i pustinje zapadno od Nilskog sliva vlada nesigurnost zbog prisutnosti oružanih grupa i kriminalnih aktivnosti. Također, povremeno održavane demonstracije i masovni prosvjedi u većim gradovima, kao što je Kairo, mogu uzrokovati zatvaranje cesta i probleme s javnim prijevozom. Zbog navedenih razloga Egipat turistima nije bila prioritetna odredišna zemlja sve do pozitivnog rasta broja posjetitelja i prihoda od 2018. godine, uz stagnaciju 2020. godine zbog pandemije izazvane Corona virusom (<https://www.atlys.com/post/is-egypt-a-safe-country-for-travel>).

Trenutno turizam u Egiptu pridonosi 12% ukupnog BDP-a zemlje te je u turističkom sektoru zaposleno oko 3 milijuna ljudi. U travnju 2023. god. ostvaren je rekordan broj posjetitelja od 13 milijuna. 75% turista u Egiptu čine Europljani, a zemlje iz kojih dolazi najviše turista su: Njemačka, Ukrajina, Ujedinjeno Kraljevstvo, Italija i Francuska. Egipat je bio najposjećenija zemlja Afrike 2022. god. (<https://egy monuments.gov.eg/>). Rekordan broj posjetitelja ostvaren je zbog vrlo pristupačnih cijena i sigurnije situacije u zemlji koje utječu na popularnost destinacije općenito kao i na društvenim mrežama te se u narednim godinama očekuje rast popularnost destinacije.

Egipat za promociju turizma na domaćem tržištu najviše koristi kanale distribucije kao što su novine, radio i televizija, pošto najveći broj Egipćana prati upravo ta tri kanala, dok je nešto manja kampanja promovirana preko društvenih mreža te cilja na mladu lokalnu populaciju. Što se tiče promotivnih kampanja za međunarodno tržište Egipat cilja na Europu, države poput Njemačke, Italije, Francuske i Ujedinjeno Kraljevstvo te SAD. Promotivna kampanja 2022. god. pod nazivom „Follow the sun“ osvojila je najbolju turističku reklamu za mjesec svibanj 2022. u regiji Europe, Bliskog istoka i Afrike, prema globalnoj platformi Ad Colony. Uspješna kampanja nastavlja se i na sezonu 2022/2023. u suradnji s američkom tvrtkom McCann, jednom od najvećih specijaliziranih međunarodnih reklamnih agencija, ugovorena je provedba međunarodne promotivne kampanje za Egipat u svjetlu medijske strategije koju je pripremila kanadsko-engleska koalicija. Pokrenuta su i brojne kampanje: kampanja na društvenim mrežama u povodu proslave 200. obljetnice utemeljenja egiptologije

u rujnu prošle godine, a druga u listopadu i studenom pod naslovom "100 godina Tutankamona: prekrasni spomenici" na društvenim mrežama, kampanja za proslavu stote obljetnice otkrića Tutankamonove grobnice te kampanja za promicanje održivog turizma u Egiptu pod sloganom "Civilizacija inspirirana prirodom" u Njemačkoj, Ujedinjenom Kraljevstvu, Italiji, Sjedinjenim Američkim Državama i nizu Arapskih zemalja na marginama klimatske konferencije u studenom prošle godine. U istom kontekstu, u srpnju je pokrenuta jednogodišnja kampanja usmjerena na američko tržište putem oglasa na Time Squareu u New Yorku, SAD (<https://www.egypttoday.com/Article/6/121854/et-review-of-Egypt-s-campaigns-to-promote-tourism>).

Slika 1. Prihodi od turizma u Egiptu

Izvor: TrendingEconomics, <https://tradingeconomics.com/egypt/tourism-revenues>

5. TURISTIČKE ATRAKCIJE

Turistička atrakcija posjeduje određeni stupanj atraktivnosti te privlači turiste iz istog razloga. Također, turističke atrakcije mogu biti motiv putovanja koji utječe na odabir mjesta putovanja. Pojam turističke atrakcije proizlazi iz pojma turističkih resursa jer svaka turistička atrakcija je turistički resurs dok svaki turistički resurs nije turistička atrakcija. Svi resursi nemaju te mogućnosti i tu privlačnu moć. Da bi turistička atrakcija bila definirana prvo se trebaju definirati turistički resursi. Turistički resursi definiraju se kao sva sredstva koja se mogu provesti nekoj svrsi u turizmu, pri čemu ti resursi moraju imati visok stupanj privlačnosti kako bi svojim karakteristikama privukli određene segmente turističke potražnje (Kušen, 2002: 16). Dijele se na prirodne i društvene resurse. U prirodne resurse spadaju klimatski, geomorfološki, hidrografski, biogeografski i pejzažni resursi dok u društvene spadaju kulturno-povijesni, etnosocijalni, umjetnički, manifestacijski te ambijentalni. Resursi pri uvjetu da imaju snažnu privlačnu moć te da su infrastrukturno dostupni mogu postati turističke atrakcije. One su mogu valorizirati tj. iskoristiti. Osnovno značenje riječi atrakcija dolazi od lat. glagola značenja „privući“. Pojam atrakcija odnosi se na prirodne procese i društvene sadržaje koji imaju privlačnu snagu. Turistička atrakcija je obilježje i osobina područja koja ne samo da zadovoljava potrebe turista, već unaprjeđuje međunarodnu poziciju destinacija i doživljaja. Turistička atrakcija koja zbog bogate prirodne resursne osnove oplemenjuje prostor ili ona koja je stvorena ljudskim djelovanjem postaje globalno prepoznatljiva aktivnostima dionika destinacije. Pritom dionici osim što zbog pozicijske (lokacijske) rente posljedično ostvaruju koristi za lokalne zajednice, kroz turističku atraktivnost razvijaju i partnerstva (tržišne mreže) (Kušen E., 2002).

Dakle, turističke atrakcije su temeljni turistički resursi koji određuju i uvjetuju njezinu turističku ponudu te razvoj turizma uopće na području u blizini same atrakcije. Posebno privlačne atrakcije koje privlače puno posjetitelja u određeno mjestu mogu razviti turističke destinacije. Turističke destinacije definiraju se kao geografske cjeline koje nemaju čvrste granice te to može biti bilo koje geografsko područje od stalnog boravka turista do određene destinacije, a u kojemu se provodi turistička aktivnost i konzumiraju turistički proizvodi, tj. moguće ju je definirati kao lokaciju turističke potrošnje (Čavlek i sur., 2011).

5.1. Najposjećenije atrakcije Egipta

Prema Ministry of Tourism and Antiquities (<https://egymonuments.gov.eg/en>) izdvojene su sljedeće najpoznatije atrakcije Egipta:

- 1) Piramide u Gizi: Ovo je najpoznatija i najposjećenija egipatska atrakcija. Tri glavne piramide, koje su izgrađene za faraone Keopsa, Keferena i Mikrenina te velika sfinga u sklopu Keopsove piramide, predstavljaju izvanredne primjere drevne egipatske arhitekture. Područje Gize je također domaćin brojnim manjim piramidama, grobnicama i mastabama. Piramide u Gizi su jedno od najpoznatijih i najimpresivnijih arheoloških nalazišta na svijetu. Nalaze se u blizini Kaira, glavnog grada Egipta, i predstavljaju simbol drevne egipatske civilizacije. Piramide u Gizi izgrađene su tijekom Starog kraljevstva Egipta, tijekom razdoblja od otprilike 2600. do 2500. god. pr. Kr. Ovo je razdoblje bilo vrhunac izgradnje piramida kao grobnih spomenika za faraone. Najpoznatija piramida je Velika piramida, koja pripada faraonu Keopsu. Visoka je oko 147 metara i bila je najviša građevina na svijetu gotovo 4000 god. Piramide su izgrađene od ogromnih blokova kamena, teških više tona, koje su egipatski radnici iznosili iz obližnjih kamenoloma. Građenje piramida zahtijevalo je izuzetno precizno planiranje i organizaciju. Teorije o načinu gradnje piramida i dalje su predmet rasprave, ali se vjeruje da su se kameni blokovi dizali uz pomoć nagiba, rampe ili drugih inovativnih metoda. Piramide su služile kao grobnice faraona i bile su mjesto gdje su faraoni bili mumificirani i pokopani s bogatstvima i artefaktima koji su trebali biti sahranjeni s njima kako bi im pomogli u zagrobnom životu. Osim toga, piramide su također imale važnu religijsku funkciju, povezanu s egipatskim vjervanijima o reinkarnaciji i životu nakon smrti. Piramide u Gizi su dio UNESCO-ove Svjetske baštine od 1979. god., što potvrđuje njihovu izuzetnu kulturnu i povijesnu važnost. Piramide u Gizi ostaju nevjerojatan dokaz o moći i vještini drevnih Egipćana te čine neizbrisiv trag u svjetskoj povijesti i kulturi. Njihova veličanstvenost i tajanstvenost i danas privlače ljude iz cijelog svijeta kako bi ih vidjeli i istražili.

Slika 2. Piramide u Gizi

Izvor: Express, <https://express.24sata.hr/znanost/novo-otkrice-rijesit-ce-najvecu-tajnu-piramida-18402>

- 2) Luxor i Karnak hramovi: U gradu Luxoru (nekadašnja Teba) koji se nalazi uz obalu rijeke Nil nalazi se hram Luxor i kompleks hramova u Karnaku. Ovi hramovi su posvećeni bogu Amonu i svetištima nekadašnjeg grada Tebe. Hramovi u Luxoru i Karnaku su dva od najimpresivnijih i najvažnijih arheoloških nalazišta u Egiptu te su druga najposjećenija atrakcija poslije piramida u Gizi.

Hram Luxor: Hram u Luxoru, poznat i kao Veliki hram Luxora, izgrađen je tijekom vladavine faraona Amenhotepa III i vođen je vlašću mnogih drugih faraona, uključujući Tutankamona i Ramsesa II. Gradnja je započela oko 15. st. pr. Kr. Glavni dio, poznata kao Dromos, povezuje hram u Luxoru s hramom u Karnaku i korištena je tijekom važnih vjerskih festivala. Centralni dijelovi hrama posvećeni su bogu Amonu, a tu se također nalazi kip faraona Ramsesa II i monumentalni obelisk. U unutarnjem dijelu hrama, posjetitelji mogu vidjeti mnoge reljefe i hijeroglifne natpise koji prikazuju događaje iz egipatske mitologije i povijesti.

Slika 3. Hram Luksor

Izvor: Journey to Egypt, https://www.journeytoegypt.com/en/discover-egypt/luxor-temple?fbclid=IwAR0rIHjAjQ_FLnWK2ZYLac_6XQaHgmZ-sRIA4PG86o092ipYQubXsllJw-g

Hram Karnak: Hram Karnak jedan je od najvećih hramova u Egiptu i jedan od najvažnijih vjerskih kompleksa na svijetu. Gradnja ovog hrama započela je u 16. st. pr. Kr. pod faraonom Amenhotepom III, a kasnije su ga proširivali mnogi drugi faraoni, uključujući Tutankamona i Ramsesa II. Karnak je ogroman kompleks koji se sastoji od više hramova, dvorišta i prolaza. Najimpresivniji dio je Veliki hram Amona, posvećen bogu Amonu, njegovoj supruzi Mut i sinu Khonsu. Veliki hram je okružen visokim zidovima i ima četiri ogromna obeliska, od kojih su neki darovani drugim zemljama. Karnak je povezan s hramom u Luxoru, kako je ranije spomenuto, Dromosom, avenijom sfingi s ljudskim glavama i tijelima lava.

Hramovi Karnak i Luxor predstavljaju ne samo arhitektonska čuda, već i duboko vjerske i kulturne simbole drevnog Egipta te pružaju uvid u svakodnevnicu tadašnjeg Egipatskog stanovništva.

Slika 4. Hram Karnak

Izvor: Lonely planet, https://www.lonelyplanet.com/egypt/nile-valley/luxor/attractions/karnak/a/poi-sig/437466/355253?fbclid=IwAR0o1MFxx4K46-DwfmH-ifsXnPe3gV72Dav23tSASHtJeHOZ_WqftzIKkTE

- 3) Abu Simbel: Hram u Abu Simbelu je građevina posvećene faraonu Ramsesu II. Abu Simbel je arheološko čudo Egipta i jedna od najpoznatijih turističkih atrakcija u zemlji. Ovaj hramski kompleks, smješten na obalama Nila, blizu granice sa Sudanom, ima duboko ukorijenjenu povijest i kulturni značaj. Hram u Abu Simbelu izgrađen je za vrijeme vladavine faraona Ramzesa II u 13. st. pr. Kr. Hram je podignut kao trajni simbol faraonove moći i veličine te kao izraz njegove vlasti nad Nubijom (današnji Sudan) i Egiptom. Abu Simbel se sastoji od dva glavna hram - Velikog hrama i Malog hrama. Veliki hram posvećen je bogovima Amonu, Ra-Horakhtiju i Ptahu, dok je Mali hram posvećen Nefertari, faraonovoj ženi. Posebno je impresivna monumentalna skulptura faraona Ramzesa II, koja je visoka čak 20 metara i uklesana u stijenu ispred Velikog hrama. Kako bi ih spasili od potapanja Nila zbog izgradnje Asuanske brane u 20. st., hramovi su rastavljeni i premješteni na višu lokaciju. Ovaj pothvat tehnički je i inženjerski pothvat i pridonio je očuvanju ove dragocjene kulturne baštine. Abu Simbel je dio UNESCO-ove svjetske baštine od 1979. god., što potvrđuje njegovu iznimnu kulturno-povijesnu vrijednost. Najimpresivnije trenutke posjeta Abu Simbelu moguće

je doživjeti dva puta godišnje, u veljači i listopadu, kada sunce obasjava unutrašnjost Velikog hrama. Tada se svjetlost probija kroz hram i obasjava četiri kipa unutar hrama, osim kipa boga Ptaha, koji ostaje u sjeni. Ovaj prirodni fenomen simbolizira ponovno rođenje faraona.

Slika 5. Abu Simbel

Izvor: Britannica, <https://www.britannica.com/place/Abu-Simbel>

- 4) Dolina kraljeva: Nalazi se na zapadnoj obali rijeke Nil u blizini Luxora te je mjesto posljednjeg počivališta za mnoge faraone i vladare. Posjetitelji mogu istražiti impresivne grobnice i vidjeti bogato ukrašene hijeroglifne i reljefne. Grobnice datiraju iz razdoblja Novog kraljevstva (oko 16. do 11. st. pr. Kr.). U Dolini Kraljeva egipatski faraoni i plemići pokapani su više od 500 godina. Ova praksa je započela tijekom 18. dinastije s faraonom Tutmozisom I. i trajala je sve do 20. dinastije. Ukupno se ovdje nalazi više od 60 grobnica, uključujući one najpoznatije poput Tutankamonove grobnice (KV 62) i grobnice faraona Ramzesa II. Dolina kraljeva dio je UNESCO-ove svjetske baštine od 1979. god. Turisti tokom posjeta mogu istražiti nekoliko grobnica koje su otvorene za javnost, uključujući grobnicu Tutankamona, grobnicu Ramzesa IV., Setija I. i mnoge druge. Tijekom povijesti Dolina Kraljeva je bila pljačkana i namjerno uništavana te kako bi se danas očuvala ova dragocjena baština, broj posjetitelja je

ograničen, a pravila posjećivanja stroga. To je učinjeno kako bi se spriječilo daljnje oštećenje grobnica i artefakata.

Slika 6. Dolina kraljeva

Izvor: Wikipedia,

https://bs.m.wikipedia.org/wiki/Dolina_kraljeva?fbclid=IwAR0sFYslv9THLkIlmvMWh1_Qa9vm4TVzuL1KtbI2BMQ318U0uHxmaFjzwfo

- 5) Egipatski muzej u Kairu: Egipatski muzej smješten je u Kairu, glavnom gradu Egipta, osnovan 1902. god. i od tada je u njemu više od 120 000 arheoloških i povijesnih artefakata. Muzej je doživio brojne nadogradnje i proširenja tijekom godina kako bi bio što prikladniji za rastuće zbirke. Egipatski muzej čuva neke od najvažnijih arheoloških nalaza u povijesti, uključujući artefakte iz drevnog Egipta koji datiraju tisućama godina unatrag kao što su mumije, sarkofazi te zlatne i dragocjene predmete iz grobnica, skulpture, hijeroglifski pisma, Narmerovu ploču pa čak i originalnu posmrtnu masku Tutankamona. Egipatski muzej ima više od 100 izložbenih dijelova koji su organizirane tematski kako bi posjetiteljima omogućili da bolje razumiju različite aspekte egipatske kulture i povijesti. Egipatski muzej također ima istraživačke odjele koji se bave konzervacijom i proučavanjem arheoloških nalaza.

Slika 7. Muzej u Kairu

Izvor: Wikipedia,

https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Egipatski_muzej?fbclid=IwAR0U07rCcNI5oz10t90ETAwkXDDZT4kK8wmESv3gkvzGuX8yPkeReyECT74#/media/Datoteka%3AThe_Egyptian_Museum.jpg

- 6) Planina Sinaj i Sinajska pustinja: Planina Sinaj (Horeb, Jabal Musa) visoka je 2285 metara, povezana je s mnogim važnim religijskim događajima. Spominje se u Bibliji, Kuranu i Tori (vjerskim knjigama kršćana, muslimana i Židova). Prema Bibliji, to je mjesto na kojem je Mojsije primio Deset zapovijedi od Boga. Stoga se često naziva "Planina Mojsija" ili "Planina Božjih zapovijedi". Na planini se nalazi manastir Svete Katarine koji datira iz 6. st. i jedan je od najstarijih aktivnih kršćanskih manastira na svijetu. Manastir također čuva rukopise i ikone od velike religiozne i kulturne važnosti. Sinajska planina je popularna destinacija za planinarenje i avanturističke aktivnosti. Planina i okolna pustinja također su pogodna za kampiranje, vožnju biciklom i pješaćenje. Mnogi putnici odlaze na višednevne ture kako bi istražili to područje. Planina Sinaj i pustinja su ne samo prirodne ljepote, već i zemljopisno i religijski značajna područja koja privlače putnike i istraživače iz cijelog svijeta. Ovo je mjesto gdje se prirodna ljepota susreće s duhovnim značenjem stvarajući jedinstveno iskustvo za sve koji posjete ovaj dio Egipta.

Slika 8. Planina Sinaj

Izvor: Novizivot.net, https://www.novizivot.net/planina-sinaj/?fbclid=IwAR0rIHjAjQ_FLnWK2ZYLac_6XQaHgmZ-sRIA4PG86o092ipYQubXsllJw-g

- 7) Crveno more : Crveno more je produžetak Indijskog oceana koji je smješten između Afrike i Azije. Proteže se na dužini od oko 2 300 kilometara i prosječno je široko oko 300 kilometara. Istočna obala Crvenog mora pripada Arapskom poluotoku dok je zapadna obala povezana s Afrikom. Crveno more ima važnu povijest u kontekstu drevnog Egipta i kršćanstva. Prema Bibliji, Mojsije je preveo Izraelski narod preko Crvenog mora u Obećanu zemlju. Crveno more bila je važna trgovinska ruta nakon iskopavanja Sueskog kanala povezujući tako Aziju, Afriku i Europu. Crveno more je danas popularna destinacija za odmor i ronjenje. Neka od popularnih mjesta za odmor su Sharm El Sheikh, Dahab, Hurghada. Osim vodenih aktivnosti, posjetitelji mogu uživati u luksuznim odmaralištima uz obalu, pustinjским safarijima, jahanju na devama i istraživanju povijesnih spomenika u blizini obale.

Slika 9. Crveno more

Izvor: Novo.hr, <https://novo.hr/morski-pas-ubio-ceskog-turista-u-crvenom-moru/crveno-more-egipat/?fbclid=IwAR0mVRqsp1BfwnUqoWusTxjYQ1pAjwsKJ3LxTvt5w31YUWugkygo-Gf6LK4>

- 8) Rijeka Nil: Rijeka Nil je jedna od najpoznatijih rijeka na svijetu. Podizanjem vodostaja omogućava plodno tlo i razvoj poljoprivrede u Egiptu još od početka civilizacije. Nil ima duboku povijest i igrao je ključnu ulogu u razvoju drevnog Egipta. Smatran je "životnom arterijom" zemlje jer je njegova plodna dolina omogućila razvoj egipatske civilizacije. Prema egipatskoj mitologiji, Nil je povezan s bogom Hapijem, bogom rijeke i plodnosti. Redovito poplavljujuće vode Nila donosile su blagostanje i omogućavale plodnu obradivu zemlju duž obale. Rijeka Nil protječe kroz Egipat od juga prema sjeveru i pruža priliku za brojne aktivnosti, uključujući krstarenje rijekom, vožnju tradicionalnim jedrenjacima i promatranje obale s bogatom florom i faunom.

Slika 10. Rijeka Nil

Izvor: Vremeplov 5,

https://api.izzi.digital/preview/page/2011?sourceblock=39378&fbclid=IwAR2dy94bDtzIZ4uEDyTl-KUeY0UdL2izTr_a50ZJAqZ0KdtlFtuOCL4em2A

- 9) Nekropola u Sakari: Nekropola Sakara smještena je na zapadnoj obali rijeke Nil, sjeverno od drevnoga grada Memphisa. Nekropola Sakara ima bogatu povijest koja seže unatrag tisućama godina. Njena povijest počinje u vremenu Starog kraljevstva Egipta (oko 2700. - 2200. god. pr. Kr.), a njen vrhunac bio je u doba 3. i 4. dinastije. Ovdje se nalazi najstarija piramida u Egiptu, Stepnasta piramida faraona Djoser, koju je dizajnirao arhitekt i svećenik Imhotep. Ova piramida je posebna po svojoj stupastoj strukturi koja predstavlja prijelaz između mastabe (ravnih grobnih struktura) i pravih piramida. To je prva prava piramida ikad izgrađena. U Sakari se nalazi i niz drugih piramida koje pripadaju faraonima i visokim dostojanstvenicima iz različitih vremenskih razdoblja. Mnoge mastabe sadrže kapelice i reljefe koji prikazuju različite aspekte drevnog egipatskog života i vjerovanja. Hijeroglifi, reljefi i inskripcije na zidovima kapelica i grobnica otkrivaju mnogo o religijskim obredima, umjetnosti i svakodnevnom životu tog vremena. Danas je Nekropola Sakara otvorena za turiste i arheologe u sezoni iskopa.

Slika 11. Nekropola u Sakari

Izvor: Dnevnik.hr, <https://punkufer.dnevnik.hr/clanak/putovanja/zaboravite-one-u-gizi-top-5-ostalnih-piramida-u-egiptu---694170.html>

10) Hram kraljice Hatšepsut: Hram kraljice Hatšepsut smješten je u Luxoru i izgrađen je u čast kraljici Hatšepsut, jedne od rijetkih žena koje su vladale Egiptom. Izgrađen je tijekom 1479. - 1458. god. pr. Kr. Hram ima tri terase izgrađene u stijeni i ukrašene reljefima i hijeroglifima koji prikazuju život i vladavinu Hatšepsut. Unutar hrama nalaze se brojne prostorije u znak štovanja bogovima te se posebno ističe štovanje božice Hator i boga Anubisa. Hram kraljice Hatšepsut izgrađen je u klasičnom egipatskom stilu s dugim stupovima, terasama, glatkim kamenim zidovima te kipovima same kraljice koji su prikazani u muškom obliku, kao simbol moći. Osim što je služio kao mjesto okupljanja u religijske svrhe, hram je također bio mjesto gdje su se održavali obredi i svečanosti posvećeni kraljici. Kraljica Hatšepsut je jedna od najdugotrajnijih faraonki koja je ostavila dubok trag u egipatskoj povijesti.

Slika 12. Hram kraljice Hatšepsut

Izvor: Puzzle, <https://puzzlegarage.com/puzzle/2094/?lang=hr&fbclid=IwAR358VE-Wrjp1htmib905RMLa16kZ0HNGzBQoEt616iSBh18PTjjMqLQLj0>

6. MOTIVI PUTOVANJA I TURISTIČKA MOTIVACIJA

Ponašanje kupaca pod utjecajem je različitih čimbenika koji se vezuju uz psihološke i individualne odrednice karaktera svakog pojedinačnog potencijalnog potrošača. Psihološki procesi su unutarnji čimbenici koji modeliraju ponašanje potrošača i predstavljaju njegove motive za putovanje. Pod utjecajem unutarnjih i vanjskim čimbenika, svaki kupac reagira na svoj specifičan način. Teorijski pojam koji objašnjava zašto ljudi odabiru određeni način ponašanja u određenim okolnostima naziva se motivacija. Da bi došlo do motivacije kod čovjeka prvo mora nastati potreba. Prema psihologiji ljudske se potrebe mogu definirati na različite načine. Postoje biološke/ primarne potrebe kao što su potreba za hranom, pićem, odmorom itd. i postoje potrebe vezane uz odnos sa zajednicom koje se još mogu nazivati društvene ili sekundarne potrebe. To su potrebe koje nisu primarne za opstanak kao što su socijalni status, uvažavanje drugih, želja za samoostvarenjem itd. Nakon nastanka potrebe dolazi do stvaranja motiva kod čovjeka. Motivi su unutarnji podražaji kod čovjeka koji potiču osobu na neko djelovanje, bili oni izazvani vanjskim ili unutarnjim podražajima. Kod udruženja potrebe i motiva kroz određene aktivnosti, dolazi do stvaranja motivacije koja nastaje kao odgovor na motiv tj. ona je akcija/proces koji dovodi do cilja i zadovoljenja potreba. Jednako tako, turist razmišlja o ishodima mogućih rješenja i odabire ono za koje misli da će mu pružiti najviše zadovoljstva. Dakle, ponašanje potencijalnog turista u uskoj je svezi s njegovim potrebama, koje se javljaju kao osjećaj nekog nedostatka, koji izaziva nelagodu s željom da se taj nedostatak ili neugoda uklone zadovoljenjem potreba (Grbac i Lonačarić 2010).

Unutarnji faktori motivacije turista neposredno utječu na ponašanje turista i odluku o putovanju. Interna motivacija za putovanje kod mnogih ljudi predstavlja želju da se zadovolji njihova psihološka potreba za putovanjem, bijegom od realnosti, putovanjem svijetom, odmaranjem, istraživanjem novih mjesta i posjete znamenitim atrakcijama. Pored toga, turizam omogućava ljudima da iskažu svoju kreativnost, samopouzdanje i pripadnost određenoj grupi. Glavni motivi turističkih putovanja su: 1) novost, 2) bijeg/odmor, 3) jačanje ljubavnih veza i 4) osobni razvoj. Međutim, na motivaciju turista često utječu i vanjski faktori koji usmjeravaju turiste prema određenoj odluci. Jedan od glavnih vanjskih faktora koji određuju izbor turističke destinacije je novac, odnosno potreba da turist odabere turističku destinaciju u skladu sa svojim financijskim mogućnostima. Pored toga, utjecajni vanjski motivi su i zemlja iz koje potječe turist, obiteljski status i starost, kultura, socijalna klasa i samo tržište (Slivar I. i sur., 2017).

Još neke od podjela na koje se motivacija se može svrstati su: svjesna/nesvjesna, jednostavna/složena, prolazna/stalna, pozitivna/negativna te primarna/sekundarna te se mogu hijerarhijski podijeliti od najjednostavnijih do najsloženijih (Šuran F., 2016).

U današnje vrijeme, turistička motivacija je složenija i najčešće obuhvaća više razloga za putovanje. Zbog toga, u donošenju konačne odluke o mjestu provođenja odmora često odlučuje više motiva. Iste autorice tvrde da sve turističke motive treba dijeliti na one nevezane/dokoličarske (odmor, rekreacija, zabava,...) i one vezane uz posao/ nedokoličarske (posao, zdravlje,...). (Slivar i sur., 2017). smatra da je takvu podjelu moguće proširiti i na:

- odmor i rekreacija
- razgledavanje, putovanja
- nazočnost seminaru, konvenciji, izložbi
- poslovni razlozi
- posjet prijateljima i rođacima
- religija i zdravlje
- posjet kulturnim priredbama i manifestacijama
- sport i slične aktivnosti
- učenje
- kupnja te mnogi drugi razlozi.

1979. god. predstavljeno je novo istraživanje koje se danas smatra osnovnim za razumijevanje koncepta motivacije turista. U tom istraživanju autor motive promatra kroz takozvane "push" (emotivne) i "pull" (spoznajne) faktore, koji potiču turiste na putovanje. Pobljiže, oni čimbenici koji čovjeka „guraju“ (push) i oni koji ga „privlače“ (pull) na određenu aktivnost koja rezultira ostvarenjem zadovoljstva .Primjer push čimbenika u turizmu su: bijeg od svakodnevnice, samospoznaja, proučavanje samoga sebe, odmor, tjelesna i mentalna njega, prestiž, regresija, oponašanje moda,...Pull čimbenici pojavljuju se nakon push čimbenika, potiču osobu na odabir pojedinih vrsta odmora prije drugih (neke atrakcije privlače čovjeka više nego druge, što ovisi o svakome čovjeku i preferencijama). Svaki push čimbenik odgovara jednom pull čimbeniku, npr. različitost odabranih mjesta za odmor može odgovarati potrebi za bijegom iz svoje sredine (Grižinić J., 2020).

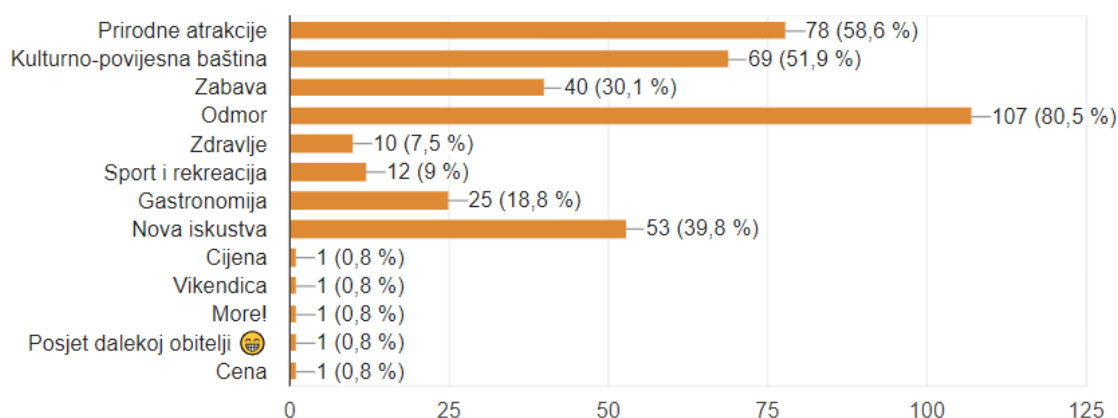
Zaključno, motivacija, kao i turistička motivacija, može biti definirana kao proces aktivacije duha i tijela koji nastaje zbog ljudske potrebe u cilju ostvarenja određenih ciljeva koji pružaju zadovoljstvo, kako u turizmu tako i ostalim potrebama čovjeka.

7. ANALIZA I ISTRAŽIVANJE OPĆENITIH MOTIVA PUTOVANJA TURISTA

Prosječna osoba u 21. st. sve više vremena provodi radeći te joj je samim time prijeko potreban odmor. U svoje slobodno vrijeme pojedinac može odmarati na pasivan ili aktivan način što ovisi o osobnosti samoga pojedinca. Velika većina ljudi svoj odmor odabire iskoristiti u obliku turističkih kretanja tj. putovanja izvan svojeg stalnog mjesta boravka. Na turističko putovanje potiče potreba i želja koja prerasta u motivaciju. Motivaciju za putovanja turisti mogu pronaći u raznim aspektima što ovisi o osobnosti pojedinca (Slivar i sur., 2017).

Provedbom vlastitog anketnog upitnika, na pitanje koji su glavni motivi pojedinaca za odabir destinacije za odmor, dolazi se do sljedećih odgovora:

Graf 1. Motivi odabira destinacije za odmor

Izvor: izrada autora

Na prva tri mjesta s najviše glasova od 133 ispitanika, njih 107 navodi odmor kao glavni motiv, 78 pojedinaca navodi prirodne atrakcije kao glavni motiv dok njih 69 navodi kulturno-povijesnu baštinu kao glavni motiv.

8. ISTRAŽIVANJE MOTIVA DOLASKA TURISTA U EGIPAT

Motivi putovanja turista razlikuju se ovisno o samome turistu. Uglavnom su to zabava, odmor, sport i rekreacija, istraživanje novih kultura, gastronomija, posjet obitelji ili prijateljima te mnogi drugi (Slivar i sur., 2017).

8.1. Problem, predmet i ciljevi istraživanja

U posljednjih nekoliko godina, Egipat kao destinacija doživljava porast popularnosti među turistima, što rezultira povećanim brojem posjetitelja u cijeloj državi. Općenito je bitno razumjeti motive posjeta destinaciji kako bi se osiguralo zadovoljstvo turista, a takav je slučaj i s državom Egipat. Problem istraživanja leži u samome istraživanju i analizi motiva koji dovode turiste u Egipat te razumijevanju njihovih očekivanja u destinaciji.

Predmet ovoga istraživanja su motivi koji potiču turiste na posjet Egiptu te atrakcije koje ih najviše privlače u navedenoj destinaciji. Također, u istraživanje predmeta uključeno je i proučavanje različitih čimbenika koji utječu na odluku turista da posjete Egipat kao što si kultura, kulturno-povijesni spomenici, prirodne ljepote, povijesno nasljeđe, gastronomija, događaji i aktivnosti, kao i analiza profila turista.

Ciljevi istraživanja: utvrditi i glavne motive za dolazak turista u određene destinacije općenito, a pobliže za državu Egipat, utvrditi i istražiti koje atrakcije privlače turiste za dolazak u Egipat, analizirati profil turista, istražiti koji su eventualni nedostaci destinacije.

8.2. Metodologija istraživanja

Navedeno istraživanje provodilo se na području Republike Hrvatske, a u upitniku su mogli sudjelovati pojedinci iz svih država EU. Sadržaji spomenuti u ciljevima istražili su se uz pomoć metoda i tehnika navedenih u nastavku. Ciljevi istraživanja: utvrditi i glavne motive za dolazak turista u određene destinacije općenito, a pobliže za državu Egipat, utvrditi i istražiti koje atrakcije privlače turiste za dolazak u Egipat, analizirati profil turista, istražiti koji su eventualni

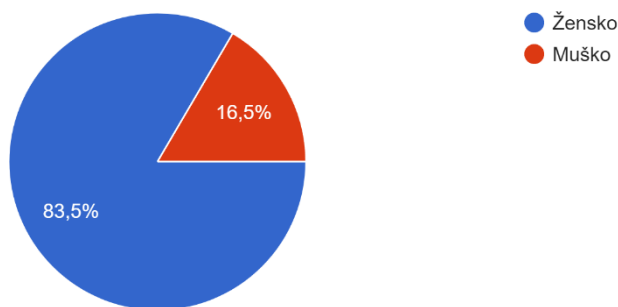
nedostaci destinacije Svi navedeni ciljevi ovog istraživanja istraženi su pomoću metode ispitivanja u anketnom upitniku. Veličina uzorka za ispitivanje uz pomoć upitnika je $n = 133$.

8.3. Rezultati istraživanja

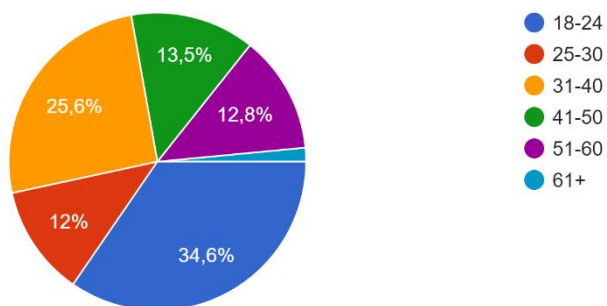
Provedbom anketnog upitnika u svibnju 2023. god., s ciljem prikupljanja podataka za izradu završnog rada na temu „Egipat-zemlja faraona kao dio kulturno-povijesne baštine“ prikupljena su 133 ispunjena obrazaca.

U navedenom anketnom upitniku postavljena su sljedeća pitanja:

1. Spol:
133 odgovora

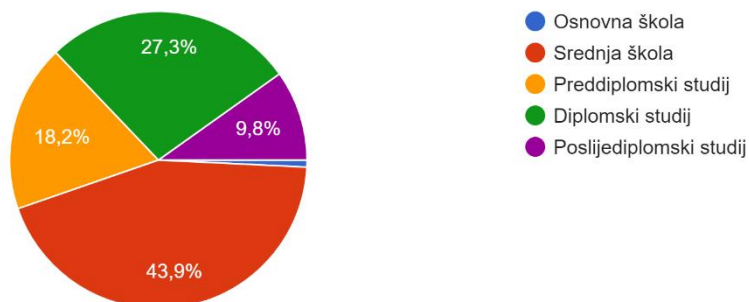

2. Dob:
133 odgovora

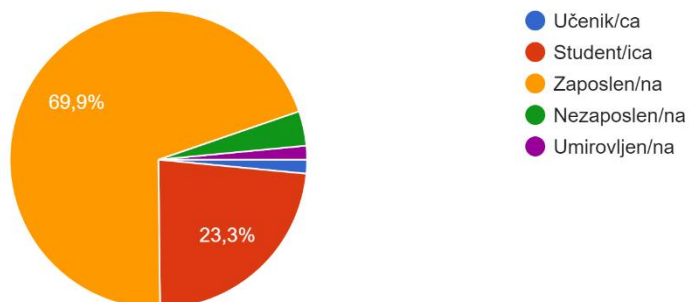
3. Postignuti stupanj obrazovanja:

132 odgovora

4. Zanimanje:

133 odgovora

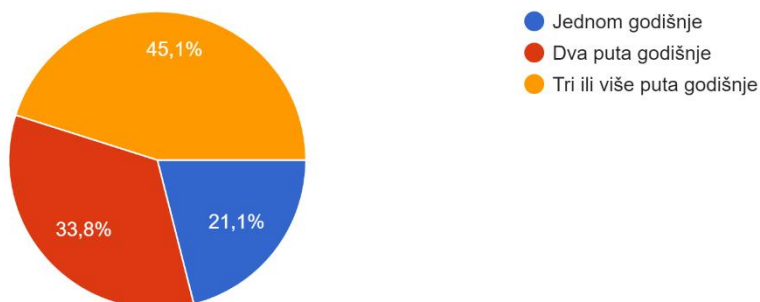
5. Mjesto stanovanja: (Molim Vas navedite županiju)

133 odgovora

Tri najčešće navedene županije su: Varaždinska, Međimurska i Zagrebačka.

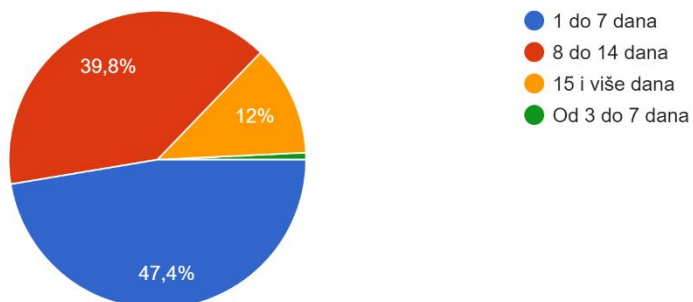
6. Koliko često putujete izvan mjesta svojeg stalnog boravka u turističke svrhe?

133 odgovora

7. Koliko dana traje Vaš odmor?

133 odgovora

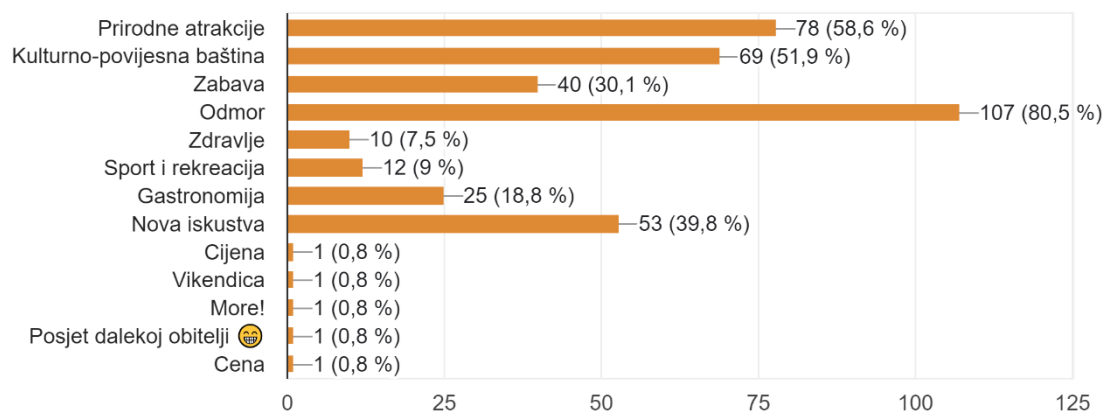
8. Koju destinaciju najčešće birate za Vaš odmor?

133 odgovora

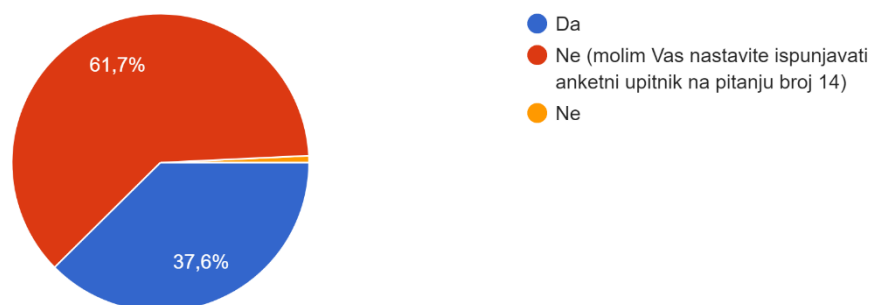
9. Koji motivi Vas potiču na odabir destinacije? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

133 odgovora

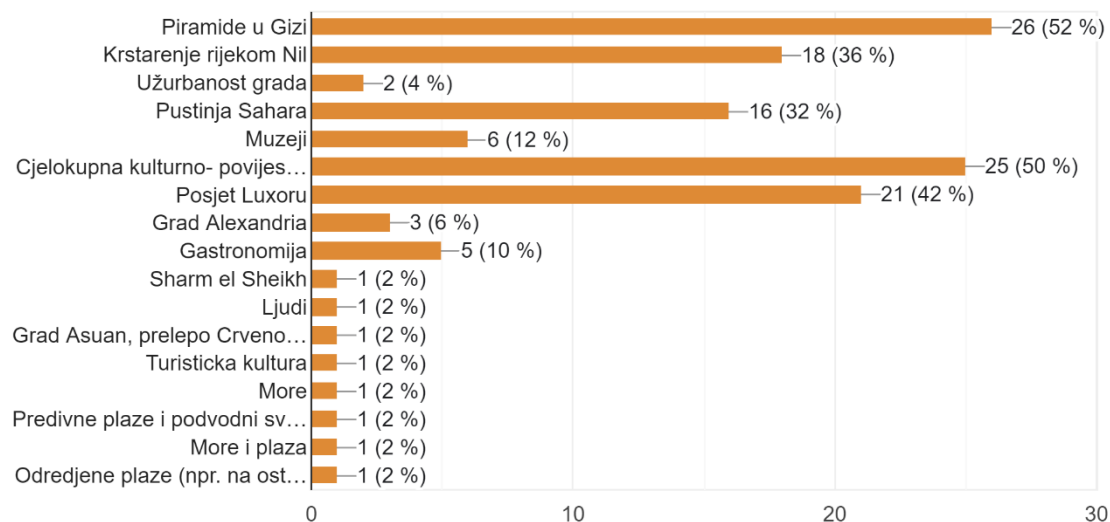
10. Jeste li posjetili Egipat?

133 odgovora

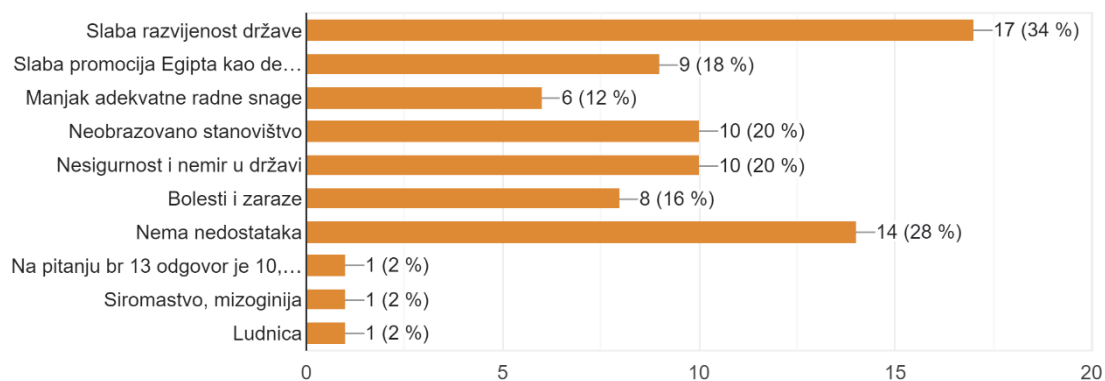
11. Ukoliko je Vaš odgovor na prethodno pitanje "Da", što Vam se na putovanju najviše svidjelo?
(Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

50 odgovora

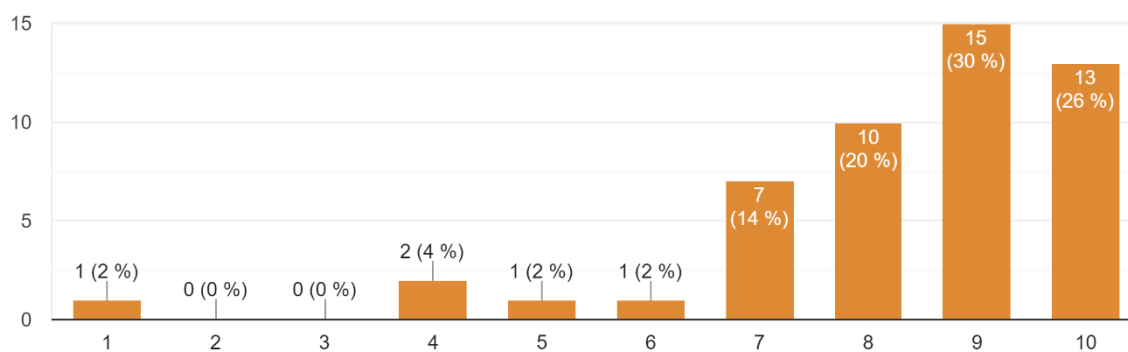
12. Ukoliko ste posjetili Egipat, koji je po Vašem mišljenju glavni nedostatak Egipta kao destinacije?

50 odgovora

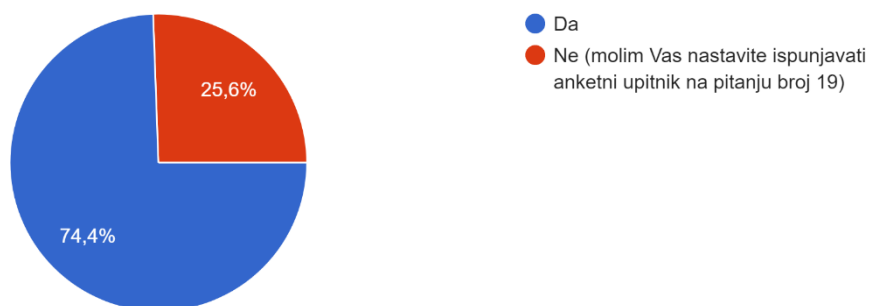
13. Ukoliko ste posjetili, ocijenite Egipat kao destinaciju u cjelini.

50 odgovora

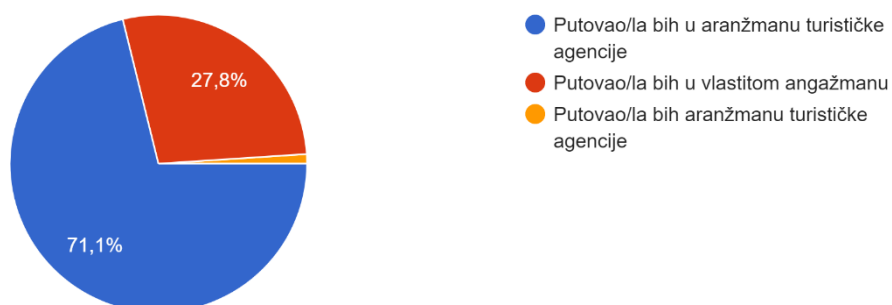
14. Ukoliko niste, planirate li posjetiti Egipat?

133 odgovora

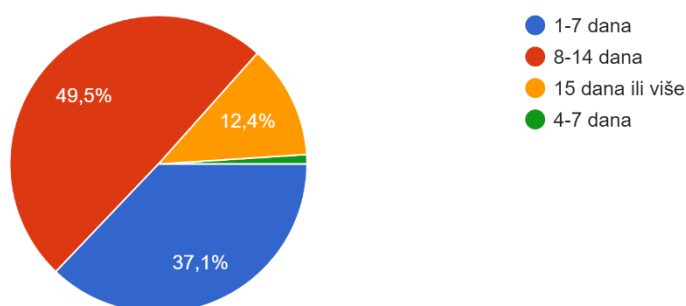
15. Ukoliko biste posjetili Egipat, na koji način biste organizirali putovanje?

97 odgovora

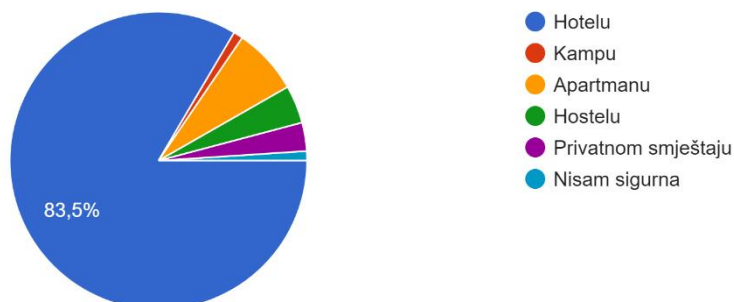
16. Ukoliko biste posjetili Egipat, koliko dana bi trajao Vaš boravak?

97 odgovora

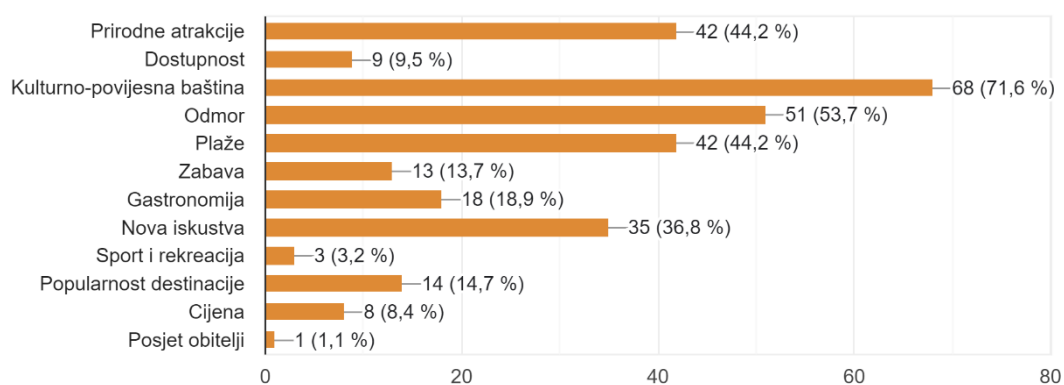
17. Prilikom posjete Egiptu odsjeli biste u:

97 odgovora

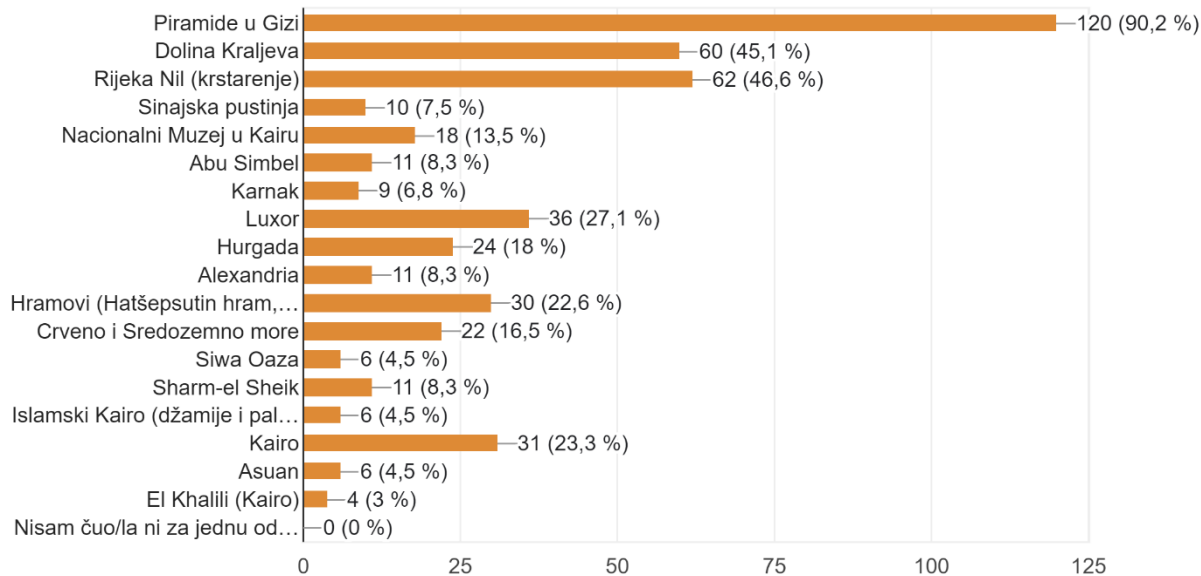
18. Koji bi bili Vaši motivi za posjet Egiptu? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

95 odgovora

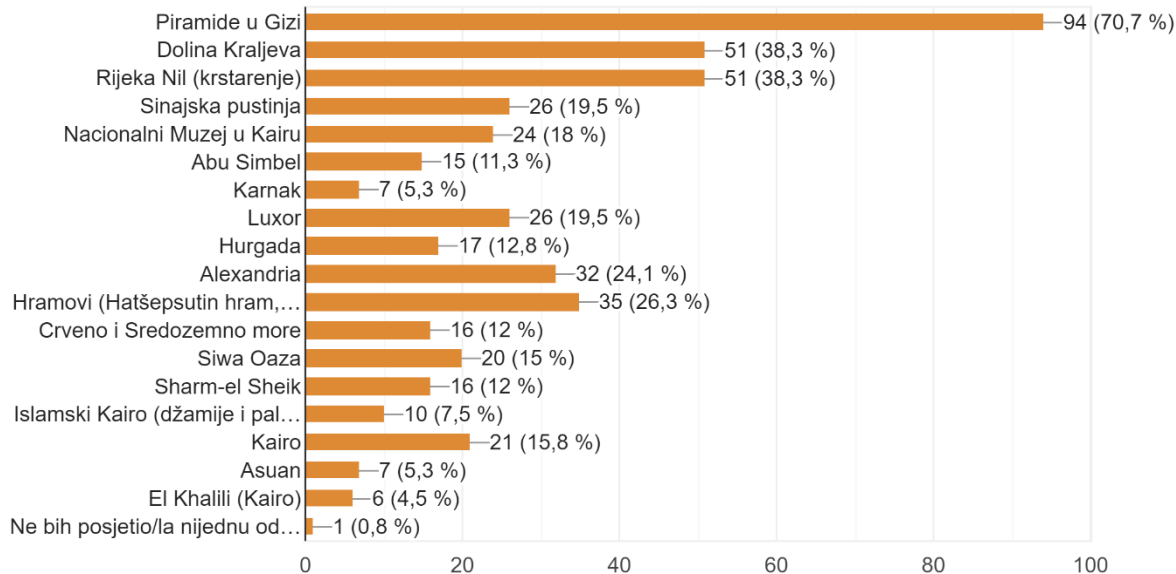
19. Koje su po Vama najpoznatije atrakcije Egipta? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

133 odgovora

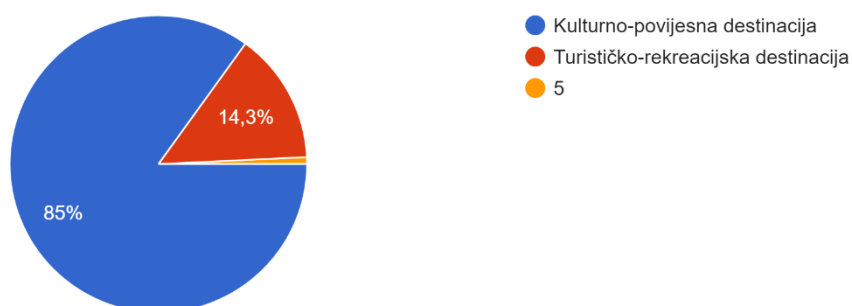
20. Koje od navedenih atrakcija biste posjetili? (Molim Vas odaberite maksimalno 3 odgovora)

133 odgovora

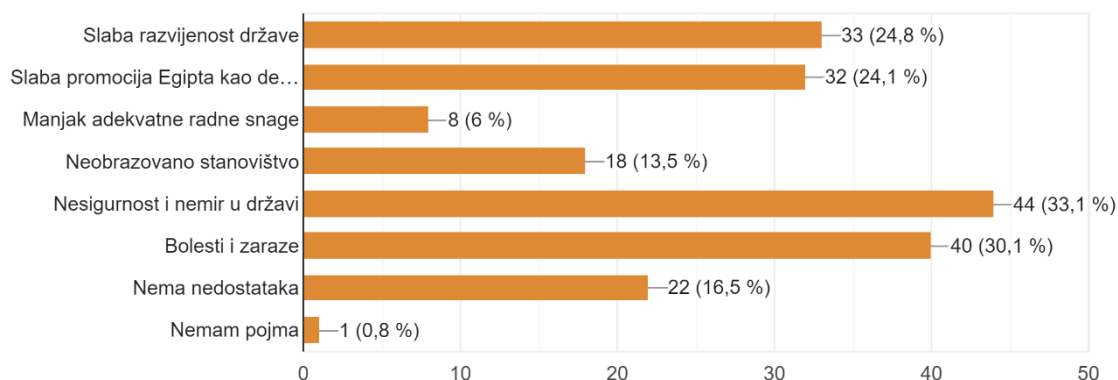
21. Je li za Vas Egipat kulturno-povijesna ili turističko-rekreacijska destinacija?

133 odgovora

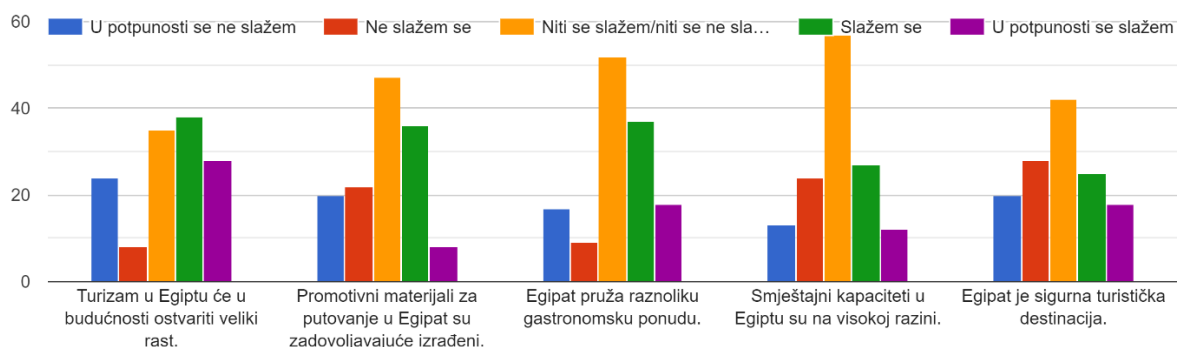

22. Koji je po Vašem mišljenju glavni nedostatak Egipta kao destinacije?

133 odgovora

23. U nastavku Vas molim da označite slaganje ili neslaganje s navedenim tvrdnjama.

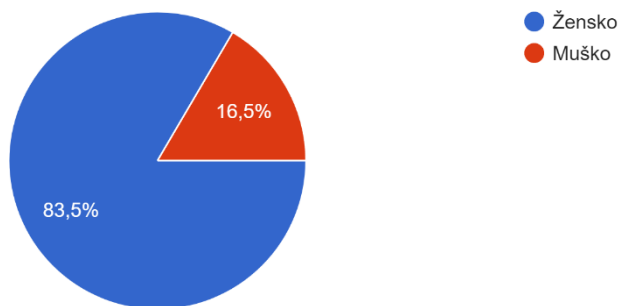
8.4. Karakteristike uzorka

U nastavku su prikazani tekstualni i broječni rezultati i slikovni rezultati u postocima.

Od 133 ispitanika, sudjelovalo je 111 žena i 22 muškarca. Od 133 ispitanika u skupinu od 18-24 god. pripada 46 ispitanika, u skupinu od 25- 30 god. pripada 16 ispitanika, u skupinu od 31- 40 god. pripada 34 ispitanika, u skupinu od 41-50 god. pripada 18 ispitanika, u skupinu od 51- 60 god. pripada 17 osoba, a u skupinu od 61+ god. pripada dvoje ispitanika.

Graf 2. Spol ispitanika

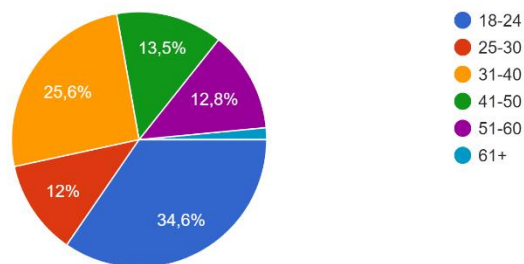
1. Spol:
133 odgovora

Izvor: vlastita izrada autora

Graf 3. Dob ispitanika

2. Dob:
133 odgovora

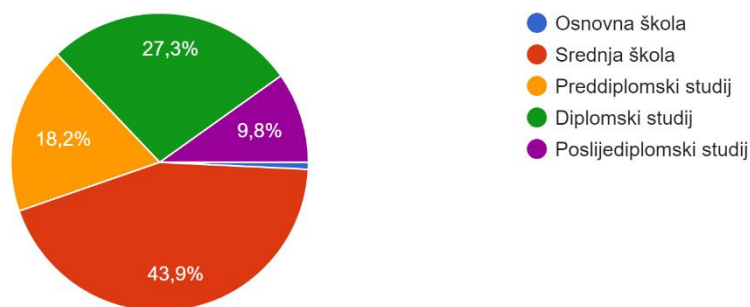
Izvor: vlastita izrada autora

Na 133 ispitanika prikupljeni su podaci da je 1 ispitanik završio samo osnovnu školu, 58 samo srednju školu, 24 preddiplomski studij, 36 diplomski studij i 13 poslijediplomski studij. Njih 93 zaposleno, 31 studira, 5 nezaposleno, 2 učenika i 2 umirovljenika.

Graf 4. Stupanj obrazovanja ispitanika

3. Postignuti stupanj obrazovanja:

132 odgovora

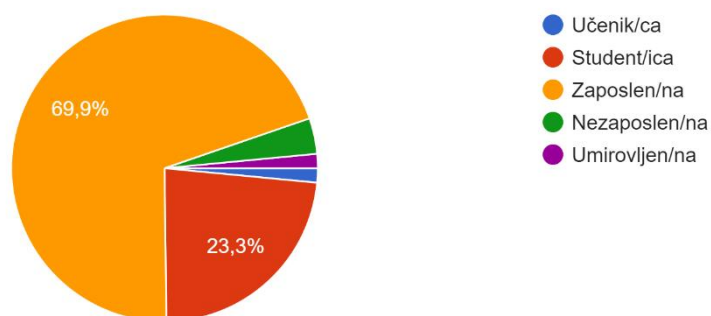

Izvor: vlastita izrada autora

Graf 5. Zanimanje ispitanika

4. Zanimanje:

133 odgovora

Izvor: vlastita izrada autora

9. ZAKLJUČAK

Uzimajući u obzir rezultate provedenog istraživanja, zaključuje se da Egipat kao turistička destinacija privlači posjetitelje iz različitih razloga, dijelova svijeta, dobne strukture itd. Kulturno-povijesna baština, koja uključuje piramide, drevne hramove i grobnice, predstavlja jedan od glavnih motiva za dolazak turista. Egipat je dom nekih od najpoznatijih povijesnih nalazišta na svijetu, što posjetiteljima pruža priliku da se upute na povijesno putovanje i otkriju tajne drevne civilizacije. Osim toga, Egipat nudi i raznolike prirodne resurse koji privlače turiste: od prekrasnih pješčanih plaža Crvenog mora do prostranih pustinjskih pejzaža i rijeke Nil uz koju je i srasla drevna civilizacija Egipta. Prirodne ljepote Egipta pružaju priliku za opuštanje, zabavu i avanturu. Također je važno napomenuti da je Egipat pristupačna destinacija za mnoge turiste zbog relativno povoljnih cijena putovanja, smještaja i hrane. Ova kombinacija povoljnosti i bogate kulturno-povijesne baštine čini Egipat privlačnim izborom za putnike koji žele doživjeti nevjerojatne povijesne, kulturne i prirodne atrakcije po pristupačnoj cijeni.

U istraživačkom radu utvrđeni su glavni motivi dolaska turista u Egipat, analizirane su atrakcije koje privlače turiste, istražen je profil turista te su istraženi nedostaci destinacije prema turistima koji su posjetili Egipat i onima koji ga planiraju posjetiti. Općenito, neki od glavnih motiva putovanja su odmor, prirodne ljepote i kulturno-povijesne atrakcije, dok su glavni motivi za posjet Egiptu kulturno-povijesna baština, odmor i prirodni resursi prema ispitanim osobama. Najpoznatije i najprivlačnije atrakcije prema anketiranim osobama su piramide u Gizi, Dolina Kraljeva i aktivnosti na rijeci Nil (krstarenje).

Međutim, istraživanje je također otkrilo neke nedostatke koji su navedeni od strane turista. To uključuje slabu razvijenost države, nedostatak obrazovanja među stanovništvom i sigurnosne izazove. Ti nedostaci mogu predstavljati izazove za turiste i mogu utjecati na njihovo iskustvo posjete. Među 50 anketiranih osoba koje su posjetile Egipat, rezultati upućuju na to da većina turista smatra da su glavni nedostaci slaba razvijenost države, nedostatak obrazovanja među stanovništvom i nesigurnost i nemir u državi. S druge strane, osobe koje još nisu posjetile Egipat navode nesigurnost i nemir u državi, bolesti i zaraze te slabu razvijenost države kao glavne nedostatke destinacije.

U konačnici, iako Egipat ima svoje nedostatke, njegova bogata kulturna baština, prirodne ljepote i pristupačnost čine ga vrlo poželjnom destinacijom za turiste diljem svijeta.

Otkrivanje drevne povijesti, uživanje u prekrasnim pejzažima i upoznavanje lokalne kulture čine putovanje u Egipat izuzetno nezaboravnim iskustvom.

10. LITERATURA

1. Atlys. Egypt Travel Advisory. Dostupno na: <https://www.atlys.com/post/is-egypt-a-safe-country-for-travel> (24.8.2023.)
2. Cohen E. (1972). *Sociology of Tourism: Theoretical and Empirical Investigations*. Velika Britanija.
3. Čavlek N. i sur. (2011). *Turizam – Ekonomske osnove i organizacijski sustav*. Zagreb: Školska knjiga.
4. Egypttravel. Dostupno na: <https://egypt.travel/> (25.8.2023.)
5. Enciklopedija.hr. Dostupno na: <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=17157>(25.8.2023.)
6. Bateman i sur. (1997). *Enciklopedijski atlas svijeta*.
7. E.W.T.G. (2010.) *Egipat*. Zagreb: Školska knjiga.
8. Grižinić J. (2020). *Turističke atrakcije*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
9. Kušen E. (2002). *Turistička atrakcijska osnova*. Zagreb: Institut za Turizam.
10. Marasović T. (2001). *Kulturna baština*. Split: Veleučilište u Splitu.
11. Ministry of Tourism and Antiquities. Discover Egypt's Monuments. Dostupno na: <https://egyptmonuments.gov.eg/en> (25.8.2023.)
12. M.T. 2012. Najpopularnije destinacije u Egiptu (online). Put oko svijeta. Dostupno na: <https://www.putokosvijeta.com/najpopularnije-destinacije-u-egiptu/> (25.8.2023.)
13. Runjić, I. (2020). Motivi putovanja i odabir prijevoznog sredstva. Završni rad. Split: Sveučilište u Splitu. Dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/ossst%3A842/datastream/PDF/view> (25.8.2023.)
14. Slivar I., Alerić D., Stankov U. (2017). *Kupovno ponašanje turista*. Pula : Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković".
15. Šuran F. (2016). *Slobodno vrijeme, putovanje i turizam: sociološki pristup*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
16. Tour Egypt. Dostupno na: <http://www.touregypt.net/> (24.8.2023.)
17. UNESCO. Intangible Cultural Heritage. Dostupno na: <https://ich.unesco.org/en/state/egypt-EG> (25.8.2023.)
18. UNESCO. WHL Egipat. Dostupno na: <https://whc.unesco.org/en/list/?search=egypt&order=country> (25.8.2023.)

19. Uranić, I. (2005). *Stari Egipat - Povijest, književnost i umjetnost drevnih Egipćana*. Zagreb: Školska knjiga.
20. Uranić, I. (2021). *Mitologija egipatske Knjige mrtvih*. Zagreb: Školska knjiga.
21. Vukšić, A. (2020). Turizam i turistička motivacija. Završni rad. Pula: Sveučilište Jurja Dobrića u Puli. Dostupno na: <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A6435/datastream/PDF/view> (25.8.2023.)
22. Vukonić B., Keča K. (2001). *Turizam i razvoj*. Zagreb.

PRILOZI

POPIS FOTOGRAFIJA

Slika 1. Prihodi od turizma u Egiptu	15
Slika 2. Piramide u Gizi	18
Slika 3. Hram Luksor	19
Slika 4. Hram Karnak	20
Slika 5. Abu Simbel	21
Slika 6. Dolina kraljeva	22
Slika 7. Muzej u Kairu	23
Slika 8. Planina Sinaj	24
Slika 9. Crveno more	25
Slika 10. Rijeka Nil	26
Slika 11. Nekropola u Sakari	27
Slika 12. Hram kraljice Hatšepsut	28

POPIS TABLICA I GRAFIKONA

Tablica 1. Povijesni pregled razvoja Egipta	10
Graf 1. Motivi odabira destinacije za odmor	32
Graf 2. Spol ispitanika	43
Graf 3. Dob ispitanika	43
Graf 4. Stupanj obrazovanja ispitanika	44
Graf 5. Zanimanje ispitanika	44

Prilaže se poveznica i slike neispunjenog anketnog upitnika koji je korišten za provedbu istraživanja. Dostupno na: <https://forms.gle/U794djmuNAPSMxvE8>

Anketni upitnik- *Egipat- zemlja faraona kao dio kulturno- povijesne baštine*

Poštovani/Poštovana!

Zamolila bih Vas da odvojite nekoliko minuta Vašega vremena za ispunjavanje ovog anketnoga upitnika na temu "Egipat-zemlja faraona kao dio kulturno-povijesne baštine". Navedeno istraživanje provodi se u svrhu izrade završnog rada. Istraživanje provodi Monika Dukarić, studentica 3. godine preddiplomskoga studija na Međimurskom Veleučilištu u Čakovcu, smjer Menadžment turizma i sporta. Za ispunjavanje ovoga upitnika potrebno Vam je oko 10 minuta te je u potpunosti anonimna. Rezultati istraživanja koristiti će se isključivo u svrhu izrade navedenog rada. Preduvjet za ispunjavanje je da ste punoljetna osoba.

Unaprijed Vam zahvaljujem na Vašem vremenu!

1. Spol: *

Žensko

Muško

2. Dob: *

18-24

25-30

31-40

41-50

51-60

61+

3. Postignuti stupanj obrazovanja: *

Osnovna škola

Srednja škola

Preddiplomski studij

Diplomski studij

6. Koliko često putujete izvan mjesta
svojeg stalnog boravka u turističke
svrhe? *

- Jednom godišnje
- Dva puta godišnje
- Tri ili više puta godišnje

7. Koliko dana traje Vaš odmor? *

- 1 do 7 dana
- 8 do 14 dana
- 15 i više dana

8. Koju destinaciju najčešće birate za Vaš *
odmor?

- Hrvatska
- Zemlje EU
- Azija

8. Koju destinaciju najčešće birate za Vaš *
odmor?

- Hrvatska
- Zemlje EU
- Azija
- Amerika
- Afrika
- Australija

9. Koji motivi Vas potiču na odabir *
destinacije? (Molim Vas označite
maksimalno 3 odgovora)

- Prirodne atrakcije
- Kulturno-povijesna baština
- Zabava
- Odmor
- Zdravlje
- Sport i rekreacija
- Gastronomija

9. Koji motivi Vas potiču na odabir destinacije? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora) *

- Prirodne atrakcije
 - Kulturno-povijesna baština
 - Zabava
 - Odmor
 - Zdravlje
 - Sport i rekreacija
 - Gastronomija
 - Nova iskustva
 - Ostalo:
-

10. Jeste li posjetili Egipat? *

- Da
- Ne (molim Vas nastavite ispunjavati anketni upitnik na pitanju broj 14)

11. Ukoliko je Vaš odgovor na prethodno pitanje "Da", što Vam se na putovanju najviše svidjelo? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

- Piramide u Gizi
- Krstarenje rijekom Nil
- Užurbanost grada
- Pustinja Sahara
- Muzeji
- Cjelokupna kulturno- povijesna baština
- Posjet Luxoru
- Grad Alexandria
- Gastronomija
- Ostalo:

12. Ukoliko ste posjetili Egipat, koji je po Vašem mišljenju glavni nedostatak Egipta kao destinacije?

- Slaba razvijenost države

12. Ukoliko ste posjetili Egipat, koji je po Vašem mišljenju glavni nedostatak Egipta kao destinacije?

- Slaba razvijenost države
- Slaba promocija Egipta kao destinacije
- Manjak adekvatne radne snage
- Neobrazovano stanovništvo
- Nesigurnost i nemir u državi
- Bolesti i zaraze
- Nema nedostataka
- Ostalo:

.....

13. Ukoliko ste posjetili, ocijenite Egipat kao destinaciju u cjelini.

1

2

3

4

13. Ukoliko ste posjetili, ocijenite Egipat kao destinaciju u cjelini.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

14. Ukoliko niste, planirate li posjetiti Egipat? *

Da

14. Ukoliko niste, planirate li posjetiti Egipat? *

- Da
- Ne (molim Vas nastavite ispunjavati anketni upitnik na pitanju broj 19)

15. Ukoliko biste posjetili Egipat, na koji način biste organizirali putovanje?

- Putovao/la bih u aranžmanu turističke agencije
- Putovao/la bih u vlastitom angažmanu

16. Ukoliko biste posjetili Egipat, koliko dana bi trajao Vaš boravak?

- 1-7 dana
- 8-14 dana
- 15 dana ili više

17. Prilikom posjete Egiptu odsjeli biste u:

- Hotelu
- Kampu
- Apartmanu
- Hostel
- Privatnom smještaju
- Ostalo:

18. Koji bi bili Vaši motivi za posjet Egiptu?
(Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora)

- Prirodne atrakcije
- Dostupnost
- Kulturno-povijesna baština
- Odmor
- Plaže
- Zabava
- Gastronomija

18. Koji bi bili Vaši motivi za posjet Egiptu?
(Molim Vas označite maksimalno 3
odgovora)

- Prirodne atrakcije
- Dostupnost
- Kulturno-povijesna baština
- Odmor
- Plaže
- Zabava
- Gastronomija
- Nova iskustva
- Sport i rekreacija
- Popularnost destinacije
- Cijena
- Ostalo:

.....

19. Koje su po Vama najpoznatije
atrakcije Egipta? (Molim Vas označite
maksimalno 3 odgovora)

*

19. Koje su po Vama najpoznatije atrakcije Egipta? (Molim Vas označite maksimalno 3 odgovora) *

- Piramide u Gizi
- Dolina Kraljeva
- Rijeka Nil (krstarenje)
- Sinajska pustinja
- Nacionalni Muzej u Kairu
- Abu Simbel
- Karnak
- Luxor
- Hurgada
- Alexandria
- Hramovi (Hatšepsutin hram, Izidin hram, hramovi u Karnaku i Luxoru,...)
- Crveno i Sredozemno more
- Siwa Oaza
- Sharm-el Sheik
- Islamski Kairo (džamije i palače)
- Kairo

- Kairo
- Asuan
- El Khalili (Kairo)
- Nisam čuo/la ni za jednu od navedenih atrakcija

20. Koje od navedenih atrakcija biste posjetili? (Molim Vas odaberite maksimalno 3 odgovora) *

- Piramide u Gizi
- Dolina Kraljeva
- Rijeka Nil (krstarenje)
- Sinajska pustinja
- Nacionalni Muzej u Kairu
- Abu Simbel
- Karnak
- Luxor
- Hurgada
- Alexandria
- Hramovi (Hatšepsutin hram, Izidin hram,

- Karnak
- Luxor
- Hurgada
- Alexandria
- Hramovi (Hatšepsutin hram, Izidin hram, hramovi u Karnaku i Luxoru,...)
- Crveno i Sredozemno more
- Siwa Oaza
- Sharm-el Sheik
- Islamski Kairo (džamije i palače)
- Kairo
- Asuan
- El Khalili (Kairo)
- Ne bih posjetio/la nijednu od navedenih atrakcija

21. Je li za Vas Egipat kulturno-povijesna *
ili turističko-rekreacijska destinacija?

- Kulturno-povijesna destinacija
- Turističko-rekreacijska destinacija

23. U nastavku Vas molim da označite *
slaganje ili neslaganje s navedenim
tvrdnjama.

	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti s slažem, se ne slaže
Turizam u Egiptu će u budućnosti ostvariti veliki rast.	☐	☐	☐
Promotivni materijali za putovanje u Egipat su zadovoljavajuće izrađeni.	☐	☐	☐
Egipat pruža raznoliku gastronomsku ponudu.	☐	☐	☐
Smještajni kapaciteti u Egiptu su na visokoj razini.	☐	☐	☐
Egipat je			

	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti s slažem, se ne slaže
Turizam u Egiptu će u budućnosti ostvariti veliki rast.	☐	☐	☐
Promotivni materijali za putovanje u Egipat su zadovoljavajuće izrađeni.	☐	☐	☐
Egipat pruža raznoliku gastronomsku ponudu.	☐	☐	☐
Smještajni kapaciteti u Egiptu su na visokoj razini.	☐	☐	☐
Egipat je sigurna turistička destinacija.	☐	☐	☐

	Ne slažem se	Slažem se	U potpunosti se slažem
Turizam u Egiptu će u budućnosti ostvariti veliki rast.	☐	☐	☐
Promotivni materijali za putovanje u Egipat su zadovoljavajuće izrađeni.	☐	☐	☐
Egipat pruža raznoliku gastronomsku ponudu.	☐	☐	☐
Smještajni kapaciteti u Egiptu su na visokoj razini.	☐	☐	☐
Egipat je sigurna turistička destinacija.	☐	☐	☐

rast.

Promotivni materijali za putovanje u Egipat su zadovoljavajuće izrađeni.

Egipat pruža raznoliku gastronomsku ponudu.

Smještajni kapaciteti u Egiptu su na visokoj razini.

Egipat je sigurna turistička destinacija.

Podnesi **Izbriši obrazac**

Nikada ne šaljite zaporku putem Google obrazaca.

Google nije izradio niti podržava ovaj sadržaj. [Prijava zlorabotrebne](#) - [Uvjeti pružanja usluge](#) - [Pravila o privatnosti](#)

 Google Obrasci